ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Ижтимоий-сиёсий шаҳар газетаси

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 189 (8. 131) ◆ 1992 йил 25 сентябрь, жума ◆ Нархи 2 сўм.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ

ФАРМОНИ

ЖАҲОН ИҚТИСОДИЁТИ ВА ДИПЛОМАТИЯ УНИВЕРСИТЕТИНИ ТАШКИЛ ЭТИШ ТЎҒРИСИДА

Жаҳон иқтисодий алоқалари, давлатлараро муносабатлар ва дипломатия соҳасида юқори малакали кадрлар тайёрлаш зарурлигини эътиборга олиб, Ўзбекистон Республикаси Халқаро ҳамжамиятга кириши, хорижий мамлакатлар билан дипломатик, иқтисодий, савдо ва маданий алоқалар ўрнатилиши натижасида пайдо бўлган янги имкониятлардан самарали фойдаланиш мақсадида:

1. Ўзбекистон Халқ демократик партияси марказий кенгаши сиёсий ижроия комитети билан республика Вазирлар маҳкамасининг Тошкент шаҳридаги сиёсатшунослик ва бошқарув институтини тугатиш ҳамда унинг моддий негизида жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университетини ташкил этиш тўғрисидаги таклифлари қабул қилинсин.

2. Қуйидагилар университетнинг асосий вазифалари қилиб белгилансин:

— жаҳон иқтисодиёти, давлатлараро муносабатлар, дипломатия, халқаро ҳуқуқ ва халқаро журналистика соҳасида юқори малакали мутахассислар тайёрлаш;

— худди шундай йўналишдаги чет мамлакатларнинг университетлари билан илмий, маданий ҳамда бошқа амалий алоқаларни ривожлантириш ва мустаҳкамлаш, улар билан ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисида узоқ муддатли шартномлар тузиш;

— мазкур ихтисослар бўйича юқори малакали кадрлар тайёрлаш ишида бошқа мамлакатларнинг ўқув юртлари, давлат, жамоат ва хусусий тузилмалари, фирмалари, банклари билан ҳамкорлик қилиш;

— талабалар ва ходимларнинг чет элларда малака оширишларини таъминлаш;

— хорижий мамлакатларнинг элчихоналари, консулхоналари, савдо ва бошқа ваколатхоналари ҳамда ташкилотлари билан амалий алоқалар асосида халқаро муносабатлар соҳасида кенг ихтисосли мутахассислар тайёрлаш жаҳон тажрибасини ўрганиш ва ундан фойдаланиш;

— ажнабий олимлар, мутахассислар, ишбилармон кишиларни кенг кўламда жалб этиб, университет ихтисоси бўйича шартнома асосида турли мактаблар, курслар, семинарлар, услубий ва маслаҳат пунктларини ташкил қилиш;

— жаҳон иқтисодиёти ва бизнес, давлатлараро муносабатлар, дипломатия, халқаро ҳуқуқ ва журналистика соҳасида кўп томонлама тадқиқотлар ва ишланмалар бўйича илмий марказлар, кенгашлар, лаборатория ташкил қилиш, шу жумладан шартнома асосида барпо этиш.

3. Ўзининг валюта жамғармасини вужудга келтириш, шу асосда моддий-техника базасини мустаҳкамлаш ва мулкини кўпайтириш учун университетнинг ақлий имкониятидан фаол фойдаланилсин.

Шу мақсадда тегишли банк муассасаларида сўм ҳисоби билан бир қаторда валюта ҳисоб рақамлари очилсин; университет ташкил этилган кундан бошлаб дастлабки беш йил мобайнида у барча турдаги солиқлардан озод қилинсин.

4. Университет раҳбариятига пул маблағларини сарфлаш борасида тўла мустақиллик берилсин.

Профессор-ўқитувчилар таркиби ва ходимларнинг касб малакаси ва маҳорати ўсиб боришини эътиборга олган ҳолда уларнинг меҳнатига ҳақ тўлашни такомиллаштириш бўйича тажрибалар ўтказишга рухсат берилсин.

5. Университетни ривожлантириш жамғармаси очилсин. Унинг даромадлари турли манбалар ҳисобидан, шу жумладан ажнабий фуқаролар ва юридик шахсларнинг ихтиёрий ионалар шунингдек тижорат фаолияти ҳисобидан ҳосил қилинсин.

Вазирликлар, идоралар, концернлар ва ҳокимликлар университетнинг моддий техника базасини мустаҳкамлаш[illegible] тараққий эттириш учун зарур бўлган янги тип ва авлодга мансуб кадрлар тайёрлаш жараёнида муҳим аҳамият касб этиши лозим.

6. Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети ҳузурида шартнома асосида ишловчи бошқарув институти очилсин.

7. Қуйидагилар институт ишининг асосий йўналишлари деб ҳисоблансин:

— давлат ва тижорат тузилмалари соҳасида жаҳон тажрибасини ҳисобга олиб ҳамда сиёсий ва иқтисодий ислоҳатларнинг талабларига, шунингдек Ўзбекистоннинг кенгайиб бораётган ташқи алоқаларига асосланиб ана шу тузилмалардаги бошқарув кадрларини кўп босқичли тарзда тайёрлаш ва қайта тайёрлаш;

валюта-кредит ва молия муносабатлари, менежмент, маркетинг ва савдо рекламаси, ташқи иқтисодий фаолият, жумладан инвестиция асосидаги ҳамкорлик, халқаро савдо, божхона ва маъмурий ҳуқуқ соҳаларида, шунингдек ҳозирги замон сиёсий ва иқтисодий тараққиётнинг бошқа муҳим йўналишларида бошқарув кадрларини қайтадан ўқитиш ҳамда уларнинг мутахассислигини ўзгартириш;

— хилма-хил машғулот шаклларидан, мунозаралар, учрашувлар, жойларга бориш, амалий ўйинлар ҳамда бошқа шакллардан фойдаланиб таълимнинг юксак самарадорлиги ва амалий йўналишини таъминлаш;

— компьютерлар билан ҳамда бошқа замонавий ахборот техникаси ва алоқа воситалари билан ишлаш кўникмаларига ўргатиш.

8. Дипломатия ва консуллик хизматлари учун олий маълумотли мутахассислардан кадрлар резервларини жадал тайёрлаш мақсадида университет ҳузурида дипломатия курслари ташкил этилсин.

9. Компьютер техникаси ва аудиовизуал воситаларини қўлланиб машғулотларнинг янги, илғор шакллари, шунингдек билимларга баҳо беришда тест синови амалиёти ўқув жараёнига татбиқ этилиши таъминлансин.

10. Илмий-педагогик ишга юқори малакали олимлар ва мутахассислар шартнома асосида қабул қилинсин. Университетга етакчи ўқув марказларининг вакилларини, жумладан хорижий мамлакатлардаги шундай марказларнинг вакилларини, шунингдек республика давлат ва жамоат ташкилотларининг ходимларини ўриндошлик ҳамда якка-якка шартномалар тузиш шарти билан жалб этиш ҳуқуқи берилсин.

11. Университетга олий ўқув юртларининг талабалари ва ўқитувчиларига ёрдам тариқасида ўқув, услубий ва илмий адабиётлар, мавзулар бўйича тўпламлар чиқаришга рухсат берилсин.

12. Вазирлар маҳкамаси жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университетида ўқиш шартлари ва тўланадиган ҳақ миқдорлари тўғрисидаги низомни ишлаб чиқиб, тасдиқласин. Низомда ҳаражатларни табақалаштирилган тарзда қоплаш, ўқишдаги юқори кўрсаткичларни эътиборга олиб, берилган кредитларни республика бюджети ҳисобидан тўла-тўкис тўлашгача кўзда тутилсин.

13. Университет раҳбарияти ўқув гуруҳларини Ўзбекистон Республикаси фуқаролари бўлган талабалар орасидан тест танлов йўли билан жамласин. Бошқа мамлакатлардан талабалар шартнома асосида қабул қилинсин.

14. Университетнинг ишлашига доир ташкилий тадбирлар 1993 йилнинг январигача ниҳоясига етказилсин.

15. Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университетига умумий раҳбарлик Ўзбекистон Республикасининг Вазирлар маҳкамаси зиммасига юклансин.

16. Вазирлар маҳкамаси бир ой муддат ичида ушбу Фармонни рўёбга чиқаришга оид ташкилий чора-тадбирларни кўзда тутувчи [illegible]

Ўзбекистон Республикасининг Президенти И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри, 1992 йил 23 сентябрь.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ҲУЗУРИДАГИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ҚАРОРИ

МАҲАЛЛИЙ САНОАТ, АҲОЛИГА МАИШИЙ ХИЗМАТ КЎРСАТИШ, ДАВЛАТ САВДОСИ ВА УМУМИЙ ОВҚАТЛАНИШ КОРХОНАЛАРИНИ ДАВЛАТ ТАСАРРУФИДАН ЧИҚАРИШ ВА ХУСУСИЙЛАШТИРИШНИ ТАШКИЛ ЭТИШ ТАДБИРЛАРИ ҲАҚИДА

Ўзбекистон Республикасининг «Мол-мулкни давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш тўғрисида»ги қонунига мувофиқ ва бозор муносабатларини кенг жорий этиш, ташаббускорлик ва ишбилармонликни ривожлантириш, мол-мулкни давлат тасарруфидан чиқариш ҳамда мулкчиликнинг жамоа ва хусусий шаклларини вужудга келтириш учун шарт-шароит яратиш мақсадида Вазирлар маҳкамаси қарор қилади:

1. Ўзбекистон Республикаси давлат мулкини бошқариш ва хусусийлаштириш комитети, «Маҳаллий саноат» давлат корпорацияси, Ўзбекистон «Савдо» давлат-акциядор уюшмаси ҳамда Ўзбекистон Республикаси аҳолига маиший хизмат кўрсатиш корхоналари ва ташкилотлари иттифоқининг маҳаллий саноат, аҳолига маиший хизмат кўрсатиш, давлат савдоси ва умумий овқатланиш корхоналари ҳамда ташкилотларини давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш тадбирларини босқичма-босқич амалга ошириш тўғрисидаги таклифи қабул қилинсин.

Маҳаллий саноат, маиший хизмат, савдо ва умумий овқатланиш давлат корхоналарини 1-3-иловаларга мувофиқ 1992-1993 йилларда мулкчиликнинг бошқа шаклларига ўтказишга доир ташкилий тадбирлар тасдиқлансин.

2. Давлат мол-мулкини давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш чоғида мазкур тармоқларнинг ўзига хос жиҳатларини эътиборга олиб қуйидаги қоидаларга амал қилинсин:

Ижтимоий адолатни таъминлаш, ҳар бир ходимнинг ва умуман меҳнат жамоасининг манфаатлари ва ҳуқуқларини ҳимоя қилиш;

корхона (ташкилот)ни давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштиришнинг ташкилий-ҳуқуқий шаклларини меҳнат жамоаси томонидан мустақил белгилаш;

меҳнат жамоаларининг талабномаларига биноан тузилмалар қуйи бўғинларининг тайёрлигини ҳисобга олиб, уларни биринчи навбатда ўзга шаклдаги мол-мулкка айлантириш;

мазкур корхонадан пенсияга чиққан меҳнат фахрийларига, шунингдек, унда камида 10 йил ишлаган меҳнат жамоаси аъзоларига акцияларни сотиб олиш, мол-мулкни енгил шартлар билан ва бўлиб-бўлиб тўлаш шарти билан сотиб олиш имконини бериш;

давлат тасарруфидан чиқарилаётган корхоналар балансидаги ижтимоий ёрдамчи тармоқлар ва атроф муҳитни муҳофаза қилиш иншоотларини меҳнат жамоаларининг мулки қилиб текинга топшириш;

тугалланмаган қурилиш иншоотларини ва давлат корхоналарини (ташкилотларини), уларнинг ички бўлинмаларини асосан ким ошди савдоси ва танлов йўли билан хусусий мулк қилиб сотиш;

давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш жараёнининг тўла ошкоралигини, тармоқ ходимларининг бундан батафсил хабардорлигини ҳамда корхоналарнинг жамоалари, касаба уюшмалари ва бошқа жамоат ташкилотлари томонидан назорат қилинишини таъминлаш.

3. Ўзбекистон Республикаси давлат мулкини бошқариш ва хусусийлаштириш комитети, унинг ҳудудий бошқармалари «Маҳаллий саноат» корпорацияси, «Ўзбек савдо» уюшмаси, Ўзбекистон аҳолига маиший хизмат кўрсатиш корхоналари ва ташкилотлари республика иттифоқи, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар кенгаши, вилоятлар, шаҳарлар ва районларнинг ҳокимиятлари билан биргаликда ўз ҳудудида жойлашган маҳаллий саноат, аҳолига маиший хизмат кўрсатиш, савдо ва умумий овқатланиш корхоналарини давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш юзасидан режаланган тадбирларнинг белгиланган муддатда амалга оширилишини таъминласинлар, уларга амалий ёрдам берсинлар.

Дастлабки жамғармаси 5 миллион сўм ва ундан кўпроқ бўлган корхоналарни мулкчиликнинг бошқа шаклларига ўтказиш Ўзбекистон Республикаси давлат мулкини бошқариш ва хусусийлаштириш комитетининг, дастлабки жамғармаси 5 миллион сўмдан кам бўлган корхоналарни мулкчиликнинг бошқа шаклларига ўтказиш мазкур комитет ҳудудий бошқармаларининг қарорига биноан амалга оширилиши белгилаб қўйилсин.

4. Давлат мол-мулкини давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш тартибини белгилайдиган қуйидаги муваққат меъёрий ҳужжатлар тасдиқлансин:

Ўзбекистон Республикаси давлат мулкини давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштиришга доир талабномаларни топшириш ва кўриб чиқиш тартиби ҳақидаги муваққат низом (4-илова);

давлат мол-мулкини давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш комиссияси тўғрисидаги муваққат низом (5-илова);

мулк эгаси ҳуқуқини тасдиқлайдиган рухсатнома бериш тартиби ҳақидаги муваққат низом (6-илова);

давлат корхоналарини акциядор жамиятга, чекланган масъулиятли жамиятларга ва бошқа хўжалик жамиятларига, ширкатларга ва жамоа корхоналарига айлантириш тўғрисидаги муваққат низом (7-илова);

давлат корхоналарини ким ошди савдоси йўли билан хусусийлаштириш ҳақидаги муваққат низом (8-илова);

давлат корхоналарини танлов йўли билан хусусийлаштириш тўғрисидаги муваққат низом (9-илова).*

5. Ўзбекистон Республикаси давлат мулкини бошқариш ва хусусийлаштириш комитети:

Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги билан биргаликда давлат мол-мулкини ва акцияларни ҳақини бўлиб-бўлиб тўлаш шарти билан сотиб олиш тартиби ҳақидаги муваққат низомни бир ой муддатда ишлаб чиқсин ва қабул қилсин;

Мол-мулкни давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш соҳасида тўпланган тажрибани ҳисобга олиб, 4 -ва 5-бандларда кўрсатилган ва пухта ишлаб чиқилган меъёрий ҳужжатларни 1993 йилнинг биринчи чорагида Вазирлар маҳкамаси тасдиғига тақдим этсин;

1992 йил 1 апрелида асосий фондлар баҳоланганини ҳисобга олиб, давлат тасарруфидан чиқариладиган ва хусусийлаштириладиган иншоотларнинг дастлабки нархларини аниқлашга доир тармоқ меъёрий ва услубий тавсияномаларини бир ой муддат ичида ишлаб чиқсин ва корпорацияларга ва бошқа хўжалик бирлашмаларига етказсин;

Ўзига берилган ҳуқуққа мувофиқ акциядор жамиятларнинг, бошқа хўжалик жамиятлари ва ширкатларининг муассиси вазифасини бажарсин ҳамда давлат корхона ва ташкилотларининг мулк шаклини ўзгартириш тугаллангандан сўнг давлат мулклигича қолган акцияларни (пай ва улушларни) сақлаш ва бошқариш ҳуқуқи билан бирга Ўзбекистон давлат жамғармасига топширсин.

*) — ушбу қарорга иловалар вазирлар маҳкамасининг расмий нашрларида босиб чиқарилади.

6. Белгилаб қўйилсинки: 10-иловага биноан маҳаллий саноат, аҳолига маиший хизмат кўрсатиш, савдо ва умумий овқатланиш корхоналари (ташкилотлари) давлат тасарруфидан чиқарилмайди ва хусусийлаштирилмайди;

«Файз» ишлаб чиқариш бирлашмаси, «Полимер» ишлаб чиқариш бирлашмаси, Учи пиллакашлик ишлаб чиқариш бирлашмаси, Улуғбек номли Самарқанд пластмасса маҳсулотлари заводи Вазирлар маҳкамасининг махсус қарорига биноан мулкчиликнинг бошқа шаклларига ўтказилади.

Нормаланган моллар ва нон-булка маҳсулотлари сотадиган савдо корхоналари Ўзбекистон Республикаси Давлат мулкини бошқариш ва хусусийлаштириш комитети (унинг ҳудудий идораси, «Ўзбексавдо» уюшмаси)нинг ҳудудий савдо-саноат концернлари билан янги мулкдор ўртасида ўзаро мажбуриятлар тўғрисида шартнома тузилган тақдирдагина давлат тасарруфидан чиқарилади ва хусусийлаштирилади;

умумий таълим мактабларига, интернатларга, олий ва ўрта махсус ўқув юртларига, ҳунар-техника таълими билим юртларига, завод ва фабрикаларнинг жамоаларига хизмат қилувчи давлат умумий овқатланиш корхоналарини мулкчиликнинг бошқа шаклларига ўтказиш томонларнинг хизмат қилинаётган жамоа манфаатларини ҳисобга олувчи ўзаро мажбуриятлар тўғрисида тузган битими асосида амалга оширилади.

7. «Маҳаллий саноат» давлат корпорацияси 15 кун муддатда, Ўзбекистон аҳолига маиший хизмат кўрсатиш корхоналари иттифоқи, «Ўзбексавдо» уюшмаси бир ой ичида биринчи босқичда — 1992 — 1993 йилларда давлат тасарруфидан чиқаришга ёки хусусийлаштиришга мўлжалланаётган корхона (ташкилот)ларнинг номма-ном рўйхатини меҳнат жамоаси танлаб олган ўзгартиришнинг ташкилий-ҳуқуқий шаклларини кўрсатиб, Ўзбекистон Республикаси Давлат мулкини бошқариш ва хусусийлаштириш давлат комитетига топширсинлар.

8. Мулкчиликнинг бошқа шаклларига ўтказиладиган маҳаллий саноат, аҳолига маиший хизмат кўрсатиш, савдо ва умумий овқатланиш корхоналари ҳамда ташкилотлари мол-мулки қиймати сотиб олинадиган, сотиладиган, акциядор жамиятларга ва чекланган масъулиятли жамиятларга айлантириладиган давлат корхона ва ташкилотлари мол-мулки қийматини баҳолаш тўғрисида Вазирлар маҳкамасининг 1991 йил 26 июндаги 171-қарори билан тасдиқланган низомга мувофиқ ҳамда асосий фондлар қийматини қайта ҳисоблаб чиқишнинг Вазирлар маҳкамаси 1992 йил 18 июндаги 293-қарори билан тасдиқланган тартибга биноан баҳолансин.

(Давоми 2-бетда).

Бугунги кун нафаси

РЕСПУБЛИКАМИЗДА

⊙ Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Раёсатининг кеча бўлиб ўтган мажлисида Марказий сайлов комиссияси раиси Қ. А. Аҳмедовнинг ахбороти эшитилди, Раёсатнинг ваколат доирасига кирувчи бошқа баъзи масалалар қараб чиқилди.

⊙ Тошкент вилояти ҳокимининг ўринбосари вазифасида ишлаб келган Тўлқин Мирёқубов Ўзбекистон Республикаси дон маҳсулотлари давлат — «Ўздонмаҳсулот» концернининг раиси этиб тайинланди.

⊙ Жиззах пластмасса заводи ва «Сўғдиёна» ишлаб чиқариш савдо фирмаси Туркиянинг «Дери максан» фирмаси билан ҳамкорликда «Согпластмаксан» қўшма корхонаси ташкил этдилар. Яқин келажакда бу қўшма корхонада 250 минг дона тери қайта ишланадиган бўлади.

⊙ Эртага Тошкентда меҳнаткашлар вакиллари, ногиронлар ва ўқувчи ёшларнинг Ўзбекистон мустақиллигининг бир йиллигига бағишланган республика спартакиадаси очилади. Спартакиада дастуридан турли спорт ўйинлари, оилавий мусобақалар, етакчи спортчиларнинг кўргазмали чиқишлари ўрин олган.

⊙ Фарғона шаҳри телефон автоматлари орқали бепул қўнғироқ қилинадиган бўлди. Танга йўқлиги сабабли шундай қарорга келинди.

⊙ Ўзбекистон Адиблар иттифоқининг ташаббуси билан 27 сентябрда «Бухорода Насриддин Афанди кулги байрами» ўтказилади. Унда машҳур ҳажвчилар ва санъаткорларнинг қатнашиши кутилмоқда.

ҲАМДЎСТЛИКДА

⊙ Россияда қиймати 10 минг сўм бўлган хусусийлаштириш чек-ваучерларини тарқатиш бошланди. Дастлабки 7 миллионта чек узоқ минтақалар — Камчатка, Хабаровск, Ёқутистон, Магадан, Яҳудистон мухтор вилояти, Сибирь ва Узоқ Шарқнинг қатор бошқа минтақаларига келтирилди. Эртага чеклар Москвада, якшанба куни эса Санкт-Петербургда тарқатила бошланади. Ҳукумат сентябрь ойида 35 миллионта, октябрь ойида яна 75 миллионта чек босиш, қолганларини декабрь ойида босиб бўлиш ниятида. Хусусийлаштириш чеклари 1992 йил 1 декабрдан амал қила бошлайди.

⊙ Озарбайжон Олий Кенгашининг Миллий мажлиси келгуси ҳафтада ушбу мамлакатнинг Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлигида иштирок этиши масаласини муҳокама қиладиган бўлди.

⊙ Олмаотада нон ва барча нон маҳсулотларининг нархи ўртача беш бараварга оширилди.

⊙ Кеча Москва банклараро валюта биржасида бўлиб ўтган навбатдаги савдода рубль тобора қадрсизланиб бораётганлиги яққол намоён бўлди. Бу савдода АҚШнинг бир доллари 248 рублга, аввалдагисидан 7 рубль арзонга сотилди. АҚШ валютаси ана шундай қиммат баҳоланганига қарамасдан валюта бозорида 63 миллион доллар сотиб олинди.

ХОРИЖДА

⊙ Бухоро меҳнаткашларининг Туркиянинг Измир вилоятига ташрифи натижасида Бухоро билан Измир ўзаро биродарлашди.

⊙ Вьетнам парламенти Вьетнам Коммунистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, мамлакат мудофаа вазири лавозимини эгаллаб турган 72 ёшли армия генерали Ле Дик Анни Вьетнам Социалистик Республикасининг раиси этиб сайлади.

⊙ Афғонистон маъмурлари Ҳирот шаҳри яқинида мамлакат собиқ тузуми томонидан оммавий қатл этилган афғонлар қабри топилганлигини маълум қилдилар. Дастлабки маълумотларга кўра бу қабрда 2 минг кишининг жасади топилган.

⊙ 1992 йилги тинчлик учун Нобель мукофотига номзодларни танлаш амалда якунланди. Бу йил ана шу мукофотга 125 номзод кўрсатилган. Улар орасида машҳур давлат ва жамоат арбоблари Борис Ельцин, Вацлав Гавел, Перес де Куэльяр, Ганс Гитрих Геншер, Нельсон Мандела, Сайрус Вэнс ва бошқаларнинг номзодлари бор. Норвегиянинг Нобель комитети ўз қарорини 16 октябрда маълум қилади.

⊙ Литва 1 октябрда узил-кесил рубль пул бирлиги билан хайрлашишга қарор қилди. Аммо бу давлатда миллий валюта — лит ўрнига муваққат пуллар — талонлар муомалага киритилади. 1 октябргача рубллар ана шу талонларга 1:1 нисбатида алмаштирилади. Кейинчалик эса улар бозор нархлари бўйича алмаштириладиган бўлинади.

** Махсус «Оқшом» учун*

ЎЗБЕКИСТОН—РОССИЯ ИШБИЛАРМОНЛАРИНИНГ УЧРАШУВИ

24 СЕНТЯБРЪ куни Россия Федерацияси ҳаво кемалари ишбилармонларни Ўзбекистон пойтахтига олиб кела бошлади. Тошкент уларни қучоқ очиб кутиб олди. Меҳмонлар аввалдан ҳозирланган кошинкор меҳмонхоналарга таклиф қилиндилар.

Ўзбекистон ишбилармонлар уюшмасининг раиси Мурод Каримович Жўраев семинар-кенгаш ишини ўтказишда асосий ташкилотчилардан бири ҳисобланади. Семинар-кенгашнинг иш режаси ниҳоятда тиғиз. Лекция ва суҳбатлар, учрашувлар... Ҳар бир тадбирнинг муваффақиятли ўтиши ташкилотчисига боғлиқ. Шунинг учун ҳам республика ишбилармонлар уюшмасининг ҳар бир ходими вақтни ғанимат билиб елиб-югурмоқда. Мурод Каримович Москвадан келган биринчи меҳмонлар билан қизиқаётганимизни фаҳмлади.

— Сизни қўшма корхоналар Москва уюшмасининг бош директори Владимир Алексеевич Гнутов билан таништираман. — У гапини тугатмасданоқ бармоқлари билан телефон тугмаларини бирин-кетин боса бошлади...

— Владимир Алексеевич, қалай, яхши жойлашиб олдингизми? Мухбирлар сиз билан жуда қизиқишяпти, уларга айтадиган гапингиз бордир. Жуда соз, уларни кутиб олинг.

Гнутов иқтисодий ишлар бўйича катта тажрибага эга мутахассис экан. Гапни Ўзбекистон билан Россия ўртасидаги қадимий иқтисодий алоқалар тарихидан бошлади.

— Руслар билан ўзбеклар бир-бирларидан узилиб яшай олмайдилар, — деди у. — Чунки иккала халқ ҳам улуғ халқдир. Шу билан бирга Россия ва Ўзбекистон иқтисодий жиҳатдан ҳам қудратли давлатлардир. Бундай давлатлар ўртасидаги алоқаларнинг бирдан узилиб қолиши фақатгина қийинчиликлар келтириши мумкин холос. Биз, Россия ишбилармонлари мустақил республикангизни муборакбод этамиз. Чунки у сиёсий жиҳатдан ҳам, иқтисодий жиҳатдан ҳам ҳамиша барқарор мамлакатдир. Булар Ўзбекистон Президенти Ислом Каримовнинг хизмати эканлигини биз ишбилармонлар жуда яхши тушунамиз. Семинардан умидимиз катта...

Дарҳақиқат Тошкентда иш бошлаган мўътабар кенгаш иккала томон ўртасида етилган масалаларни ҳал қилиб олишда катта аҳамиятга эга бўлади. Олти кун давом этадиган кенгашда кўплаб маъруза, суҳбат ва учрашувлар бўлади.

Ниҳоят, 25 сентябрь куни республика маданий-ахборот марказида семинар-кенгаш тантанали равишда очилди. Унда давлат, вазирлик ҳамда ишбилармонлик идоралари раҳбарларининг чиқишлари бўлди. Шундан сўнг кенгаш қатнашчилари бозор муносабатларининг аҳволи, қўшма ва бошқа турдаги ишбилармонликни йўлга қўйиш масалаларига бағишланган маърузаларни тингладилар. Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари К. Н. Тўлаганов, саноатчи ва ишбилармонлар халқаро конгрессининг мувофиқлаштирувчи директори Е. В. Овсянниковларнинг маърузалари семинар-кенгаш қатнашчиларида айниқса қизиқиш уйғотди.

Куннинг иккинчи ярмида ишбилармонлар Ўзбекистон халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасида очилган тижорат кўргазмасига бордилар.

Пўлат НИШОНОВ.

** Суратли ахборот*

БОЛАЛАР ШИФО ТОПАДИ

ПОЙТАХТИМИЗНИНГ Ал-Хоразмий даҳасида 1700 бемор соғлиғини муҳофаза қилувчи 27-болалар поликлиникаси очилди. Эндиликда ушбу муассасада учта даволовчи бўлим билан бирга 32 ўринли кундузги шифохона ўз фаолиятини бошлайди. Кундузги шифохонанинг асосий қулайлиги шундаки, у ерда бир вақтнинг ўзида ҳам она, ҳам бола ўз саломатликларини тиклаш имкониятига эгалар.

200 та тиббиёт ходими фаолият олиб бораётган мазкур шифохонада барча замонавий ускуналар билан жиҳозланган физиотерапия, шифобахш гиёҳлар билан даволовчи бўлимлар мавжуд. Шунингдек бемор бола бу ерда кўз, қулоқ, тиш, асаб, ошқозон хасталиклари каби барча дардлардан фориғ бўлиши мумкин. Лазер қурилмаси, гастроскоп аппаратлари эса даволаш жараёнини тезлаштиради.

Шифохонанинг очилиш маросимида Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирининг ўринбосари, Тошкент шаҳар соғлиқни сақлаш бош бошқармасининг бошлиғи Қулаҳмад Ризаев, Ал-Хоразмий маҳалласи вакиллари сўзга чиқиб шифохона фаолиятига оқ йўл тиладилар.

Малик РАҲИМОВ.

СУРАТЛАРДА: шифохона биноси; дастлабки кўрикка келганлар; Мактуба Шокирова шифобахш гиёҳлар хонасининг етакчи доришуносидир.

Андрей Пишненко суратлари.

** Спорт*

МУСОБАҚАЛАР, БЕЛЛАШУВЛАР

БУГУН

«Меҳнат резервлари» стадионида каратэ бўйича республика мусобақаси бўлиб ўтади. Беллашувлар 29 сентябрь куни якунланади.

ЭРТАГА

«Тўқимачи» ўйингоҳидан жой олган сув спорти майдонида мактаб ёшидаги болаларнинг ўзаро мусобақаси бўлиб ўтади. Мусобақада ғолиб чиққан ўқувчилар текинга ҳавзада шуғулланиш ҳуқуқига эга бўладилар. Бундай мусобақаларнинг ҳафтанинг ҳар шанба кунида ўтказилиб турилиши кўзда тутилмоқда.

Гули АБДУЛЛАЕВА.

МАҲАЛЛИЙ САНОАТ, АҲОЛИГА МАИШИЙ ХИЗМАТ КЎРСАТИШ, ДАВЛАТ САВДОСИ ВА УМУМИЙ ОВҚАТЛАНИШ КОРХОНАЛАРИ ҲАМДА ТАШКИЛОТЛАРИНИ ДАВЛАТ ТАСАРРУФИДАН ЧИҚАРИШ ВА ХУСУСИЙЛАШТИРИШНИ ТАШКИЛ ЭТИШ ТАДБИРЛАРИ ҲАҚИДА

(Давоми. Боши 1-бетда).

9. Белгилаб қўйилсинки:

Давлат маҳаллий саноат, аҳолига маиший хизмат кўрсатиш, савдо ва умумий овқатланиш корхоналарини акциядор жамиятларга айлантириш пайтида корхона акцияларининг камида 60 фоизини меҳнат жамоаси аъзолари ўртасида ҳақини уч йилгача муддатда бўлиб-бўлиб тўлаш ҳуқуқи билан сотиш кўзда тутилсин. Акцияларнинг қолган қисми ёндош ташкилотлар, давлатга қарашли бўлмаган ҳуқуқий ва жисмоний шахслар ўртасида тақсимланиши, шунингдек давлат мулки қилиб сақлаб қолиниши мумкин;

Хусусийлаштирилган давлат мулки негизида хусусий корхоналар барпо этиш Ўзбекистон Республикасида хусусий ишбилармонлик тўғрисида Вазирлар маҳкамасининг 1992 йил 26 февралдаги 85-сон қарори билан тасдиқланган низомга мувофиқ амалга оширилади.

10. Ўзбекистон Республикаси давлат мулкини бошқариш ва хусусийлаштириш комитети, «Маҳаллий саноат» давлат корпорацияси, «Ўзбексавдо» уюшмаси, Ўзбекистон аҳолига маиший хизмат кўрсатиш корхоналари иттифоқи иштирокида мол-мулкни давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш ҳақида қарор қабул этаётганида, қоида тариқасида, талабнома берувчилар билан томонларнинг ўзаро мажбуриятлари тўғрисида шартномалар тайёрласин ва тузсин. Уларда ўзгартириладиган корхонанинг иш соҳаси, айрим турдаги маҳсулотларни ишлаб чиқариш, маҳсулот етказиб бериш ҳажмлари сақлаб қолинишини, давлат эҳтиёжлари ва аҳолини ижтимоий ҳимоялаш учун иш ҳамда хизматлар бажарилишини кўзда тутсин.

Узшартномасавдо уюшмаси республика аҳолиси ва халқ хўжалиги эҳтиёжларига мувофиқ мазкур шартномаларга биноан маҳсулот етказиб бериш, давлат эҳтиёжлари ва аҳолини ижтимоий ҳимоялаш учун иш ҳамда бажариш ҳақида давлат тасарруфидан чиқарилган ва хусусийлаштирилган корхоналарга буюртмалар берсин.

Ўзшартномасавдо, Ўзбекистон енгил саноат таъминоти ва реализацияси бош бошқармаси, Ўзбекистон Республикаси Давлат халқ хўжалиги тараққиётини белгилаш ва ҳисоб комитети, «Ўзбексавдо» уюшмаси шартномаларни имзолаган корхоналарга моддий-техника ресурсларининг зарур лимитлари ажратилишини ҳамда давлат эҳтиёжлари ва аҳолини ижтимоий ҳимоялаш учун ишлаб чиқариладиган маҳсулот етказиб бериш (иш бажариш, хизмат кўрсатиш) учун шартномалар ўз вақтида тузилишини таъминласинлар.

11. «Маҳаллий саноат» давлат корпорацияси, «Ўзбексавдо» уюшмаси, Ўзбекистон аҳолига маиший хизмат кўрсатиш корхоналари иттифоқи:

Ўз таркибига кирувчи корхона ва ташкилотларнинг меҳнат жамоаларида мол-мулкни давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш жараёнининг иқтисодий ва ижтимоий моҳияти тўғрисида, давлат корхоналаридаги мулкчилик шаклларини ўзгартиришнинг турли ташкилий-ҳуқуқий шаклларининг ўзига мос хусусиятлари, меҳнат жамоаларининг ҳуқуқлари, ходимларни ижтимоий ҳимоялаш чора-тадбирлари ҳақида, хусусийлаштириш билан боғлиқ бўлган бошқа масалалар хусусида тушунтириш ишларини олиб борсинлар;

мол-мулкни давлат ихтиёридан чиқарганда корхоналар ва улардаги ички бўлинмалар меҳнат жамоаларининг мавжуд хўжалик тузилмалари таркибида қолиши ёки ундан чиқиб, янги тузилмаларга кириши тўғрисида мустақил қарор қабул қилиш ҳуқуқига кафолат берсинлар;

давлат корхона ва ташкилотларини мулкчиликнинг бошқа шаклларига айлантиришга оид зарур тайёргарлик ҳужжатлари ишлаб чиқилишини таъминласинлар.

12. «Маҳаллий саноат» давлат корпорацияси, Ўзбекистон аҳолига маиший хизмат кўрсатиш корхоналари иттифоқи, «Ўзбексавдо» уюшмасининг корхона ва ташкилотлардаги давлат мол-мулкни сотишдан бюджетга тушадиган маблағ умумий ҳажмининг 10 фоизини ажратиш ҳисобига махсус жамғармалар тузишига, шу жамғармалардан янги иш жойлари вужудга келтириш, бўшатиб олинадиган ходимларни қайта тайёрлаш мақсадида фойдаланишига рухсат берилсин, бу иш Ўзбекистон Республикаси Меҳнат вазирлиги йўли билан ўтказиладиган тадбирларга қўшимча бўлади.

Ўзбекистон Республикаси Меҳнат вазирлиги «Маҳаллий саноат» давлат корпорацияси, «Ўзбексавдо» уюшмаси, Ўзбекистон аҳолига маиший хизмат кўрсатиш корхоналари иттифоқи билан биргаликда «Аҳолини иш билан таъминлаш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси қонунига мувофиқ, бўшатиб олинган ходимларни қайта тайёрлаш, ишга жойлаштириш ҳамда уларнинг бошқа ҳуқуқларини таъминлаш чора тадбири мажмуини ишлаб чиқиб, амалга оширсин.

«Маҳаллий саноат» давлат корпорацияси, Ўзбекистон аҳолига маиший хизмат кўрсатиш корхоналари иттифоқи, «Ўзбексавдо» уюшмаси маҳалий саноат ва коммунал-маиший корхоналар, давлат савдоси, умумий овқатланиш ва матлубот кооперацияси ходимлари касаба уюшмалари марказий комитетининг иштирокида:

мол-мулкни давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш даврида корхона маъмурияти томонидан илгари тузилган жамоа шартномаларининг ҳамма қоидаларига албатта риоя этилишини;

мулкчилик шакли ўзгартирилган корхона (ташкилот) давлат рўйхатидан ўтказилган пайтдан бошлаб уч ой мобайнида янги жамоа шартномалари тузилишини;

тармоқда банд бўлган ёлланма ходимларнинг ижтимоий манфаатлари ҳимоя қилинишини таъминласин.

13. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ҳузуридаги давлат мол-мулки жамғармаси:

акциядор жамиятлар, бошқа жамиятлар ва ширкатларнинг фаолиятига давлатга қарашли улушлар (пайлар ва акциялар)га мувофиқ раҳбарлик қилиш ҳуқуқларини «Маҳаллий саноат» давлат корпорациясига, «Ўзбексавдо» уюшмасига, Ўзбекистон аҳолига маиший хизмат кўрсатиш корхоналари иттифоқига топширишни;

давлатга қарашли акциялардан олинадиган фойданинг бир қисмини шартнома асосида акциядор жамиятларга уларни ривожлантириш учун бериб қўйишни тажриба қилиб кўрсин.

14. Ўзбекистон Республикаси Марказий банкига:

Ўзбекистон Республикаси Давлат мулкини бошқариш ва хусусийлаштириш комитети, «Маҳаллий саноат» давлат корпорацияси, «Ўзбексавдо» уюшмаси, Ўзбекистон аҳолига маиший хизмат кўрсатиш корхоналари иттифоқи билан биргаликда давлат тасарруфидан чиқарилиши ёки хусусийлаштирилиши лозим бўлган корхона (ташкилот)ларнинг кредит қарздорлигини узиш воситаси тўғрисидаги масалани ўн кун муддатда ишлаб чиқиш;

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг 1991 йил 19 ноябрдаги 426-XII сон қарорига мувофиқ давлат тасарруфидан чиқариладиган ёки хусусийлаштириладиган савдо ва умумий овқатланиш корхоналари ҳамда ташкилотларининг мол-мулкини сотиб олишда ҳуқуқий ва жисмоний шахсларга кредит беришни кўзда тутиш тавсия этилсин.

15. Ушбу қарорнинг ижросини назорат қилиш Бош вазирнинг ўринбосарлари А. Н. Возненко ва Б. С. Ҳамидов зиммасига юклатилсин.

Ушбу қарор қандай амалга оширилаётганлиги 1993 йилнинг январида кўриб чиқилсин, келгусида ҳар кварталда бир марта муҳокама қилиб турилсин.

Вазирлар Маҳкамасининг Раиси

И. КАРИМОВ.

** Миллий урф-одатларимиз*

«МЕҲРЖОН» БАЙРАМИ

Эртага пойтахтимиздаги «Меҳржон» маданият ва истироҳат боғида миллий урф-одатларимиздан бўлган «Меҳржон» байрами нишонланади. Шу муносабат билан мухбиримиз шодиёнанинг асосий ташкилотчиларига бир неча саволлар билан мурожаат қилди.

⊙ Билол АМИНОВ. Республика маънавий маданият «Ихлосия» марказининг етакчи ходими, тарих фанлари номзоди, элшунос:

— «Меҳржон» аждодларимиз томонидан мезон ойида ўтказиладиган қадимий халқ сайилларидан ҳисобланади. Маълум вақтгача халқларимиз томонидан унутилган Наврўз байрами кунларида элларнинг тилаги, истаги, ният ва умидларининг натижаси, ижобати сифатида нишонлаб келинган. Наврўзнинг давоми Меҳржон қадимда байрамлар ичида энг каттаси бўлиб, у бир неча кун давомида Она заминга, меҳнаткашга таъзим сифатида нишонланган, ана шу олтин куз байрамини авлодларимиз «Меҳржон» деб атаганлар. Ота-боболаримиз Меҳржон кунларида дала ва боғларга узум ва қовун сайилларига чиқишган, қавм-қариндошлар бир-бирларини йўқлаганлар. Бир-бирларига эҳсон қилганлар. Қишлик озуқаларни ғамлашга киришганлар, уй-жойларни совуқ кунларга тайёрлаганлар. Қабристонларни зиёрат этиб, хас-чўпдан тозалаганлар. Вафот этган авлодлар-аждодлар ёдга олинган. Бозорларда, сайилгоҳларда олтин куз неъматлари савдоси ташкил этилган. Қўчқор ва бедана, хўроз уриштиришлар, полвонлар курашлари, аскиябозликлар авж олган. Кун ва туннинг тенглиги маъносида ўша куни барча табақадаги, мансабдаги кишилар тенг эканлиги тарғиб этилади. Подшолар, вазирлар, хуллас барча амалдор шахслар оддий халқ билан аралашиб, хушчақчақлик қиладилар. Одамзод ҳам табиатнинг бир бўлаги. Эндиликда ана шундай инсонпарвар, дилнавоз байрамларга эътибор берадиган вақт келди.

⊙ Собит МАМАТОВ. «Меҳржон» боғининг директори:

— Маълумки, «Меҳржон» кузги тенгкунлик деб юритилиши билан бирга ҳосил байрами ҳамдир. Шунга кўра эртанги шодиёна Тошкент вилояти миришкор деҳқонлари меҳнатини эъзозлаш руҳида ўтади. Бунда вилоятнинг ўн иккита районидан келган деҳқонлар байрамона безатилган боғимизда ўзлари етиштирган мева-сабзавотларнинг энг сархилини кўргазмали савдога чиқаришади. Энг мазали, чиройли, харидори кўп дала маҳсулоти эгасини боғ маъмурияти таъсис этган махсус мукофот кутади. «Меҳржон» шодиёнасида, шунингдек Тошкент қандолатчиларининг маҳсулотлари кўргазмаси ҳам ўтказилади. Байрам давомида боғнинг бир қанча жойида чойхоналар бўлиб, уларнинг энг каттаси боғга кираверишга ўрнатилади. Бу ерда «Оталар чойхонаси — кулгу кошонаси» номли томоша билан аскиячилар гуруҳи жойлашади. Марказий хиёбонда эса вилоят миришкор деҳқонларини шарафловчи давра суҳбати ўтказилади. Байрамга пойтахт маҳаллаларидан оқсоқоллар, уруш ва меҳнат фахрийлари таклиф этилади. Шунингдек, Республика меҳр-шафқат жамғармаси ҳамкорлигида бир қанча оилаларга полиз маҳсулотларидан «Меҳржон» хайрия ёрдамини беришни ҳам ният қилганмиз.

⊙ Ўткир ТОҲИРОВ. «Меҳржон» байрам дастурининг бош режиссёри:

— Эртага эрта тонгда жарчиларнинг «Меҳржон» халқ байрамига чорловчи ҳайқириғи билан шодиёна бошланади. Албатта ҳеч бир байрам санъаткорларсиз ўтмайди. Шунинг учун эртанги шодиёнада Ўзбек Давлат филармонияси қошидаги «Зарафшон» ашула ва рақс дастаси, «Саодат», «Гулёр», «Гавҳар», фольклор ансамбллари, бадиий ҳаваскорлик жамоалари, аскиячилар, қизиқчилар, дорбозлар ўзларининг энг сара томоша дастурлари билан шаҳримиз аҳолисини хушнуд этишади. Байрамга таклиф этилган таниқли ёзувчи, шоир ва олимларнинг Меҳржон байрами хусусидаги суҳбатлари кўпчиликка манзур бўлишига ишонамиз. Шу куни боғнинг радиоалоқа марказидан «Меҳнатингга тасанно» номли адабий мусиқали эшиттириш олиб борилади. Меҳржон байрамининг барча тадбирларини ўтказишда бизга Ўзбек Савдо уйи фирмаси ҳамда «Астроваз» суғурта тижорат жамияти ҳомийлик қилмоқда.

Ўлкамиз бўйлаб қанот ёзган Меҳржон халқ сайли байрами — меҳр-шафқат, шукроналик, тўкин-сочинлик байрамидир. У инсонларни куз фасли каби саховатли, ҳокисор бўлишга чорламоқда. Асрлардан асрларга ўтиб келаётган бу шодиёна халқимиз қалбида, дилида ва тилида келажак авлодларга етгусидир.

Абдумалик АБДУРАҲМОНОВ.

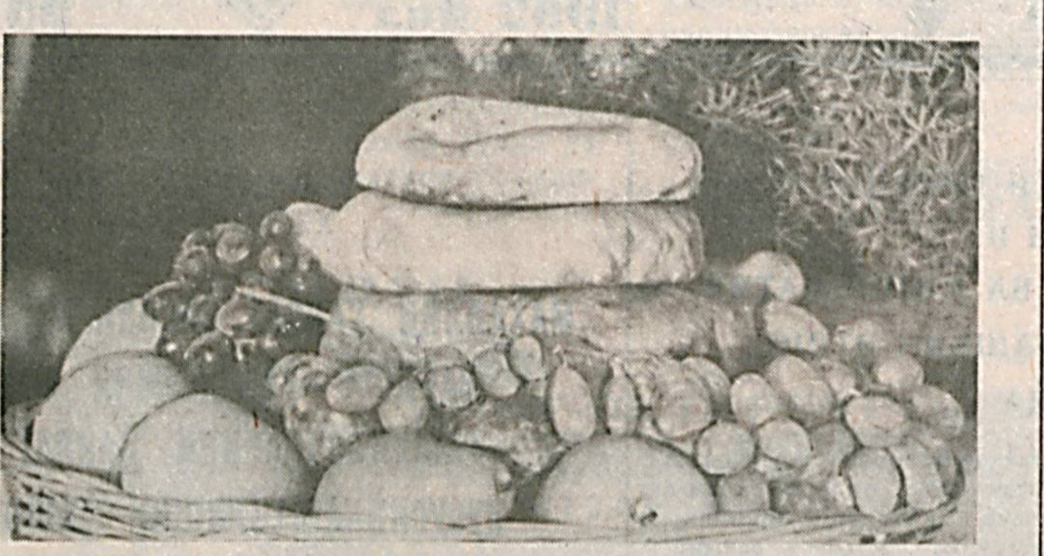

⊙ Миллий урф-одатларимиз нақадар завқли...

Рустам Шарипов суратли-лавҳалари.

** Машҳур кишилар ҳаётидан*

КУЗАТУВЧАН ГАЛИЛЕЙ

ЕРНИНГ қуёш атрофида айланишини биринчи марта топган ва исботлаган буюк италиялик олим Галилео Галилей ҳақида шундай бир воқеани ҳикоя қиладилар: Галилей болалик чоғида бутхонага кириб қолади. Шу пайт бутхонанинг гумбазига узун занжир билан осиб қўйилган лампа (ичига мой солиб ёндириладиган бутхона лампаси) унинг диққатини тортади. У лампага кимдир боши ёки елкаси билан тегиб кетганда дам олдинга, дам орқага тўхтовсиз тебраниб турганини кўрган. Тебраниш аста-секин камайиб боришига қарамай, тебраниш вақти ҳамон бир хилда бўлган.

Галилей ўзининг бу кузатишини кейин яна текшириб кўрган. У барча тебрангичларнинг (учига юктош тақилган нарсалар) иплари бир текис узунликда бўлганда, уёқдан буёққа тебраниши ўртасида бир текис вақт ўтганлигини аниқлаган. Ип қанчалик қисқа бўлса, тебраниш ҳам шунчалик оз вақт давом этади.

Олим мана шуни фаҳмлаб олгандан кейин, аллақачонлардан бери ечилмаётган жумбоқни ниҳоят ечгани, яъни ҳар қачон бир вақт ичида давом этадиган нарсани топганини тушунган. Шундан кейин у, тебрангични қандай қилиб соатга мослаш, шу восита билан соатнинг юришини тартибга солиш ҳақида ўйлай бошлаган.

ЧИПТАСИЗ... БЕРЛИНГА

РУҲИЙ тажрибалари билан оламга донг таратган гипнозчи, Варшавага яқин кичкина Гора-Калеварин деган жойда дунёга келган Вольф Мессинг ўз ҳаётида илк бор мўъжиза рўй берганини шундай эслайди: «Мана станцияга ҳам етиб келдим. Биринчи дуч келган поезднинг бўшроқ вагонига кирдим. Кейин билсам, поезд Берлинга кетаётган экан. Чиптам йўқ. Ўриндиқ тагига кириб, қотиб ухлаб қолибман.

Аммо бу билан иш битгани йўқ. Нимадан қўрққан бўлсам, шу ҳол юз берди: вагонга назоратчи кириб қолди ва уйқудаги йўловчиларни уйғотиб, чипталарини текшира бошлади.

— Йигитча, — унинг овози ҳанузгача қулоғимда янграмоқда, — сенинг чиптанг...

Ниҳоят даражада қўрқдим. Секин қўлимни чўзиб, ерда ётган қандайдир бир қоғозни, чамаси газета парчасини олдим. Бир-биримизга тикилиб қолдик. Мен бутун вужудим билан назоратчининг шу бир парча қоғозни чипта деб ўйлашини истардим. Назоратчи қоғозни қўлига олди-да, ғалати қилиб айлантириб кўрди. Мен ғужанак бўлиб олдим. Бояги истакда ҳамон ёнардим. У газета парчасини компостернинг жағи орасига тиқдида, «шиқ» этиб босди. Кейин «чипта»ни менга узатаётиб:

— Нега чиптанг бўлсаям, тахта тагида кетаяпсан? Чиқ! — деди. — Икки соатдан кейин Берлинда бўламиз...

Шундай қилиб, менда кутилмаганда фикран ишонтириш қобилияти намоён бўлди».

Собир БОЗОРБОЕВ тайёрлади.

** Бўш вақт қандай ўтмоқда?*

ЗАВҚИ ЗЎР ИШЧИЛАР

— Киши ўзининг бўш вақтини унумли, сермазмун ташкил этса ҳаёти завқли-шавқли ўтади. Мен корхонада ҳужжатларни ўзбек тилида расмийлаштириш бўйича мутахассисман. Шеър машқ қилиш жони-дилим. Кўнглимдаги гаплар, ҳис-туйғуларимни шеърият орқали ифодалагим келади. Машқларим «Алгоритм» деворий газетасида эълон қилинган. «Мустақиллик» деб номланган шеърим эса мустақиллигимиз байрами куни шаҳардаги бош майдонда ўтказилган тантана пайтида радиокарнайлар орқали ўқилди. Мен бундан бахтиёрман. Корхона маданият саройи тобора ёшлар билан гавжумлашиб бораётгани ҳам қувончлидир...

Биз шаҳримиздаги «Алгоритм» заводида бўлганимизда Феруза Содиқованинг юқоридаги ҳикояси эътиборимизни ўзига тортди. Шу боис маданият саройида ўтказилаётган тадбирлар билан яқиндан танишишга қарор қилдик. Аввало сарой шарқона безатилгани, деворлар, саҳна жиҳозларида миллийлигимиз яққол сезилиб турганини айтиб ўтиш зарур. Доирачилар дастасининг раҳбари Меҳмон Неъматов болалар билан машғулот ўтказиб, энди кетмоқчи бўлиб турган экан. У даста аъзолари асосан Чилонзор районида яшовчи ўсмирлар эканлиги, уларга доира усуллари ўргатилаётгани, байрам тадбирларига дастур тайёрлашаётгани тўғрисида гапириб берди. Суҳбатлашиб турганимизда маданият саройининг директори Ҳасан Иброҳимов ҳозир бўлди.

— Ҳозиргина Тошкент киноларни ижарага бериш идораси билан шартнома тузиб келаяпмиз, — деди у мамнун қиёфада. — Тошкентда ўтказиладиган Осиё, Африка ва Лотин Америкаси мамлакатлари кинофестивалига келтириладиган фильмларнинг бир қисми клубимизда намойиш этиладиган бўлди. Ишчи-хизматчиларимиз бир мириқиб кино томоша қилишсин.

— Бошқа пайтлар ҳам заводда ишлаётганлар учун кино кўрсатиш имконияти борми? — сўраймиз Ҳасан акадан.

— Албатта. Киномеханик Комилжон Нурматов ҳар ойда янги-янги фильмлар келтириб туради. Мухлисларимизнинг қизиқиши инобатга олинаётганини айтиб ўтишим зарур. Ишчиларга касаба уюшмаси томонидан имтиёзли чипталар берилаяпти.

Директорнинг сўзларидан кўриниб турибдики, корхона ишчи-хизматчилари ишлаб чарчаган пайтда, дам олишлари учун шарт-шароитлар яратилмоқда. Смена вақти тугагач, кўпчилик саройга келиши, бу ерда озгина бўлса ҳам маданий ҳордиқ чиқаришига мўлжалланган тадбирлар ишлаб чиқиш доимий эътиборда. Завод ёшларининг истак-хоҳишлари инобатга олиниб, яқин келажакда вокал-чолғу дастаси тузиш режалаштирилаяпти. Байрам дастурлари тузилаётганда корхонада ишлаётган иқтидори бор ёшлар кўпроқ қатнашишлари эътиборга олинмоқда. Шу ўринда Феруза Содиқова, Шоҳида Раҳимова ва бошқалар бу борада фаоллик кўрсатишаётганини айтиб ўтиш зарур.

Заводда кўп йиллар давомида меҳнат қилган кишиларни рағбатлантириш мақсадида касаба уюшмаси билан ҳамкорликда туғилган кунларни нишонлаш йўлга қўйилди. Жамоада ҳурмат қозонган ишчи таваллуд топган кун барча цехлардаги радио тармоқлари орқали унинг ибратли ҳаёти ва меҳнат фаолияти тўғрисида ҳикоя қилиб берилади. Албатта бу вазифани маданият саройининг сухандонлари амалга оширадилар.

— Ҳали қилинадиган ишларимиз кўп, — деди Ҳасан Иброҳимов суҳбатни давом эттириб. — Асосий мақсадимиз корхона ишчи-хизматчиларининг бўш вақтини намунали ташкил этиб, меҳнат унумдорлигини оширишдир.

Шавкат САЪДИЕВ.

СОВРИНЛИ МУКОФОТ СОҲИБИ

ШАРҚ халқлари орасида кенг тарқалган «Алибобо ва қирқ қароқчи» афсонаси асосида экран ва саҳна асарлари яратилган. Ўзбекистон қўғирчоқ театри постановка қилган «Алибобо ва бошқалар» спектаклига ҳам шу эртак асос бўлиб хизмат қилди.

Бу санъат кошонаси ўзининг янги ижодий мавсумини ана шу қизиқарли саҳна асари билан бошлади. Бундан бир неча кун олдин «Алибобо ва бошқалар» спектакли Ўзбекистон Республикаси қўғирчоқ театрлари фестивалида муваффақиятли кўрсатилди.

«Кичик саҳна» усталарининг бу ижодий кўригида мазкур постановка ҳам кўпчиликка манзур бўлди.

Акбар АЛИЕВ.

ЙЎРИҚНОМА БЎЙИЧА

ЎЗБЕКИСТОН халқлари тарихи музейи яқин орада янги бинога кўчиб ўтади. Шу муносабат билан ташкилий, илмий-услубий ишлар бошланиб кетди.

Пойтахтимиздаги собиқ Ленин музейи филиали биносида ташкил этилаётган экспозицияларни мақсадга мувофиқ равишда жойлаштириш тадбирлари ҳам кўрилмоқда. Бу жараённи режали амалга ошириш мақсадида музей жамоаси махсус йўриқнома ишлаб чиқди. Бу ҳужжатни тайёрлашда музей ходимларига тажрибали тарихчи олимлар яқиндан ёрдам бердилар.

Санобар АЪЗАМОВА.

** Яхшилар эди*

МАКТАБ ЯРАТГАН ОЛИМА

ТОШКЕНТ тўқимачилик ва енгил саноат институти ўқитувчилари ва талабаларининг юзларида табассум, ўзгача кайфият. Бу ерда қандай байрам нишонланаётган экан, деган ўй билан кўпчилик суҳбатлашиб ўтирган 2-ўқув биноси томонга юрдим. Маълум бўлдики, Ўзбекистонда, аёллар орасида биринчи техника фанлари доктори, биринчи академик Мақсуда Аъзамхўжа қизи Ҳожиновага бағишлаб ташкил этилган музейнинг очилиш маросими бўлаётган экан. Одатга кўра лента қирқилиб, тўплангaнлар дид билан безатилган хонага кирдик. Суратлар ҳар хил экспонатлар, альбом ва бошқа эсдаликларни кўздан кечирар экансиз, Мақсуда опа Ҳожинованинг ҳаёти ва фаолияти кўз олдингизда гавдаланади. Унинг болалик йиллари тушган суратда 20-йиллар хотирланса, рассом томонидан ишланган портрет опанинг умрлари сўнгида қанчалар мунис ва олижаноб аёл бўлганлигини эслатади. Эътиборингизга ҳавола этилаётган суратда эса опанинг талабаларга йўл-йўриқ бераётган ҳолати тасвирланган...

Музей очилди. Албатта, Мақсуда опа Ҳожиновани танимайдиганлар камдан-кам топилади. Бу ерга талабалар, институт ўқитувчилари, илм-фан арбоблари ташриф буюришмоқда. Айрим яқин танишлари, шогирдлари, ҳамкасблари ҳаяжонларини яширолмайдилар. Мақсуда опа ҳаёт бўлганларида 80 ёшга тўлган бўлардилар. Ўз ҳаёт фаолиятини расмлардан эмас, ўз оғизларидан эшитган бўлардик. Афсус, Мақсуда опа энди орамизда йўқ. Фақат у киши қилган ишлар, ёшларга берган билим, панд-насиҳатлар қолди, холос.

Музейнинг очилиш маросими тугаши биланоқ, бу ерда ўқитувчилар, талабалар ва меҳмонлар Мақсуда опа Ҳожинованинг юбилейига бағишланган илмий конференцияга таклиф қилинди. Конференцияда Мақсуда опанинг шогирдларидан бири, тўқимачилик материалшунослиги кафедрасининг мудири, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган муҳандис, профессор Усмон Матмусаев маъруза қилди:

— Опа ажойиб инсон эдилар. Мен у кишининг уч-тўрт жиҳатларини сизларга қисқача таърифлаб бераман: опа ҳақиқатан ҳам фанни ривожлантиришда катта мактаб яратди. Биргина пахтачиликда қилган ишларини олиб қарайдиган бўлсак, улар қилган ишлар яна юз йиллаб жамиятимизга фойда келтириши мумкин. Пахта териш машиналарининг сифатли ишлашини таъминлаб берган киши ҳам устозимиз Мақсуда опа бўладилар. Ташкилотга раҳбар сифатида қилган ишларининг сон-саноғи йўқ. Масалан, институтда биринчи бўлиб химия, трикотаж мутахассисларини етказиб беришда опанинг ўзлари бош-қош бўлганлар. Ректорлик қилган йиллар институтда бир қанча қурилиш иншоотлари қурилиб, фойдаланишга топширилган. Мақсуда опа, айниқса талабаларга, хотин-қизларга жуда ҳам меҳрибон эдилар. Ҳузурига илтимос билан келган кишини бирон марта ҳам норози қилиб қайтариб юбормаган.

Шундан сўнг, бирин-кетин бир қанча шогирдлар сўзга чиқиб, Мақсуда опанинг энг яхши хислатларини, кўрсатган хизматларини эсга олишиб, марҳуманинг руҳларини шод этдилар. Йиғилиш охирида институт ректори, профессор Ҳалима Алимова сўзга чиқиб, конференцияга якун ясади:

— Биз шу йилни тўлиқ Мақсуда опа Ҳожинова йили, деб эълон қилган эдик. Шунга кўра бир қанча тадбирларни амалга оширдик. 8 июль куни устознинг 80 йиллик юбилейини кенг нишонлаган эдик. Бугун эса музей очиш маросимида қатнашиб турибмиз. Яқиндан бошлаб, 1500 сўм миқдордаги — Мақсуда опа Аъзамхўжа қизи Ҳожинова номидаги стипендия ташкил этилди. Опа яшаган Набережная кўчасига Ҳожинова номи берилди.

Мен ўйлайманки, институтимизда бундай ибратли ишлар энди анъанага айланиб қолади. Биз устозимизни қанча кўп эсласак, шунчалик савобга қоламиз. Музей очиб, яна бир хайрли ишга қўл урдик. Энди биз кўп вақтимизни ўша музейда ўтказамиз. Устозга ўхшаб илмий ишлар қиламиз, ёшларни етук мутахассислар қилиб тарбиялашда бор куч ва ғайратимизни аямаймиз.

Бобомурод ИМОМОВ.

* Шаҳримиз тарихига янгича назар

БОБУРНИНГ ОНА ЮРТИ

БИР вақтлар қадимги Шош, Чоч, Бинкент, Тошканд номлари билан аталган она шаҳримиз, унинг Чорсу номи билан машҳур бўлган энг гўзал тўрт бурчак қисми, катта икки кўчанинг кесишиб, атрофларида савдо расталари, шаҳар тўсиқлари ўтган дарёча шаҳар кўркига кўрк бағишлаган. Савдогарлар шарқий, ғарбий мамлакатлардан келиб, ҳалқаро савдо йўли — Буюк Ипак йўли орқали боғланганлиги беҳисоб манбаларда ўз аксини топган.

Чунончи, бугунги кунда аталмиш мавзе Шайхонтоҳур асли Шайх Ховенди Тоҳурдир. У 3 маҳалладан иборат мажмуа бўлиб, XIX асрда руслар Тошкентни босиб олиш натижасида Бухоро, Хивадаги каби асрлаб эъзозлаб келган зиёратгоҳлар ҳам вайронага айланган. Кейинчалик халқ усталари савобли ишлар билан Юнусхон мақбарасини (XV аср) ўз ҳолига келтиришга муваффақ бўлиб, яна қайта қуриб, зиёратгоҳ жойига айлантирдилар.

Жаҳонга машҳур шоир, олий шоҳ, маърифатпарвар зиёкор Бобур она томонидан тошкентлик, ота томонидан андижонлик. Юнусхон Бобурнинг бобосидир. У буюк шахс 1497 йил вафот этиб, Шайх Ховенди Тоҳур даҳасидаги мозорга дафн этилган.

Асли у Тошканд — қадимги Шош шаҳрининг атоқли ҳокими бўлиб, унинг даврида шаҳримиз жаҳонга танилган. Иншоотлар қурдириб, Шошни дунёга танитган буюк шахсдир. Шунинг учун ҳам ўғли Аҳмаджон бузрукворига мақбара қурдирган.

Айрим маълумотларга қараганда, Бобур онаси ва отаси Умар Шайх Мирзо билан бобоси Юнусхон мақбарасини биринчи галда зиёрат қилиб, тиловат келтирган. Кейингина Чорсу расталарини томоша қилган, Кўкалдош мадрасаси кошонаси нафислигига завқ билан нигоҳ ташлаган. Қадимги Чорсу нафосатига гўзаллик бахшида қилиб турган зилол дарёчанинг ўнг томони — сой бўйидаги Ҳазрати Уккоша булоғига танга ташлаб, муқаддас сувидан ташналигини қондирган.

Мен асли Чорсунинг ёнгинасидаги Сарфароз мавзесида туғилиб, вояга етганман. Бобур нигоҳи тушган ўша Ҳазрати Уккоша булоғи бўйида ҳар куни бўлганман. Атрофи маҳаллий халқ, зиёратчилардан аримасди. Улар яхши ният билан танга ташлаб, зилол булоқ сувидан тўйиб-тўйиб ичишарди. Тип-тиниқ сувда сузиб юрган балиқлар ҳам муқаддас бўлиб, уларга ҳеч ким тегмасди.

Турғунлик йилларининг қаҳри билан Бобур бобоси қурдирган масжид, мадраса, иншоотлар бузиб ташланиб, бир нечаси қолган, холос.

Аммо ҳозирги йўқ бўлиб кетган муқаддас Ҳазрати Уккоша булоғи ҳалиҳамон кўз ўнгимдан кетмайди. Аслида бу булоқ одамлар эътиқодини сўндириш учун ер қаърига киритиб юборилган. Қадриятларимиз тикланаётган бир пайтда Ҳазрати Уккоша булоғи яна ер қаъридан юзага чиқарилиши лозим. Шундагина Бобурнинг бобоси Юнусхон, онаси, тоғаси Аҳмадхон, шу булоқ сувидан мешда сув ташиб, мешкоблик қилган Юсуф Мешкобларнинг руҳларини шод қилган бўлардик.

Мана, истиқлолга эришдик. Хорижий мамлакатлар харитасида Тошканд деб номланган Юнусхон аждодлари, авлодлари маълум даражада асос солган она шаҳримизнинг қадимий марказида Ҳазрати Уккоша булоғи тикланмоғи — элу юрт талабидир. У ер остида бекорга катта қувур орқали оқиб ётмасдан, ўз зилол — муқаддас суви билан шаҳримизни безаб, атрофида Юнусхон боғи ташкил этилса, «Чорсу» меҳмонхонаси орқасидаги бўшлиқда мевазор яратилса, халқ унинг меваларидан тановул қилиб, булоқ сувини ҳам ичсалар, ўтганлар руҳи хушнуд бўларди. Тошкентда ижод этган улуғлар номи зикр этилган гўзал иншоотлар тикланса, менимча, тўғри иш қилган бўлиб, шаҳримиз шуҳратини янада юксакликка кўтарган бўлардик. Шундай қилсак, ўтмишга, маданиятимизга, меросимизга бўлган меҳр-муҳаббатимиз қайтадан уйғонган бўларди. Хорижий мамлакатлардан келадиган меҳмонлар учун ҳам Мустақил Ўзбекистон Республикасининг энг гўзал, элатига бўлган меҳри янада ошарди.

Табиийки, Бобур Мирзо бобомизнинг «Бобурнома»сидагига ўхшаган она шаҳримиз ҳақида пурмаъно китоблар ёзилган, маданияти битилган бўларди.

Бобур Тошкент ҳақидаги 500 йил аввал битган айрим маълумотлари «Бобурнома»да тасвирлаган экан кўз ўнгимизда яна ўтмиш гавдаланади: нафосат камалакнинг етти ранги каби жилоланади.

Буюк тарихчи адиб Бобур ижодида Тошкент мадҳи бобида она шаҳримизнинг номидан тортиб, хунармандчилигига бадиий баён қилгани биз тошкентликларга ўз шаҳримиз ўтмиши ҳақидаги билимимизни, тушунчамизни янада бойитади. Қуйидаги парчага эътибор беринг-а.

«Охир навбат келатурғандаким, ул фурсатга Тошканд вилояти Умар Шайх Мирзо тасарруфида эдиким, китобларга «Шош» битурлар, базъи «Чоч» битурлар... «Камоний Чочиб андин ибратдир».

Кўриниб турибдики, Бобурнинг отаси Умар Шайх Мирзога кўра қадимги номи, аммо Шошнинг янада танилган ҳам қадимги шаҳримиз номи билан абадий қолгани зикр этилган. Умар Шайх Мирзо ҳоким бўлгани ва тошкандлик амалдорнинг энг гўзал қизига уйлангани ўз-ўзидан маълум.

Бугунги кунда «Бобурнома»даги «вилоят», «тасарруф» каби бой туркий сўзларимиз луғат бойлигимизни янада бойитди. Бошқача айтганда, ўтмиш тарихи, бадиий адабиётларини мутолаа қилиш, унутилган сўзларимизни қайта дунёга келиши демакдир. «Бобурнома»даги харита кўрсатилган шаҳарлар жойлашуви қуйидагича баён этилган:

«Маъмуранинг канорасида воқиъ бўлубдур, Шарқи Фарғона ва Қошғар, ғарби Бухоро ва Хоразм, шимоли Тошканд ва Шоҳруҳияким, Шош ва «Банокат» битурлар, жануби Баля ва Тирмиз».

Кўриниб турибдики, замонлар ўтиши билан ўтмишдаги номлар «Қошғар — Қашғар»га, «Тирмиз — Термиз»га айланиб кетган. Шунингдек, «Камол — Камолон», «Калон — Калонхона — Каллахона» сўзлари ҳам замон ўзгарувчанлигининг бир оқибатларидандир. Балки этимологик жиҳатдан аввалги номлар бирор мазмунни билдиргандир. Аммо кейинчалик улар талаффузи ва ёзилиши давр ўтиши билан ўзгариб кетган.

Яна бир гап. Самарқанд учун бўлган узоқ чўзилган жанг пайтларида Бобурнинг севимли ёри Ойшабегим она шаҳрига келиб, истиқомат қилиб турган, ёш қизи вафот этган. Балки Тиконли мозорга «Қўшмозор» номи шу икки аёл учун берилгандир (Чорсу ёнидаги Бош универсал магазин орқасидаги мозорлар). Мозорлар ёши геологлар томонидан аниқланса, Бобур онасининг авлодлари балки маълум бўлар...

«Бобурнома»да тасвирланишича, Бобур энг қийин пайтларда мағлубиятга учраганда бобоси Юнусхон қабрига келиб, унинг руҳидан мадад сўрагани келгани ўз-ўзидан ойдинлашади.

Ҳа, Бобур Мирзонинг Тошкентда қариндош-уруғлари жуда кўп бўлган, шунинг учун ҳам улар дийдорига тўйиш учун тез-тез келиб тургани, меҳрининг гиёҳи шу ерда унгани, дил тубидаги муҳаббати она шаҳри, бобо шаҳри Тошкандга кўплаб ташриф буюрганларининг ўзи эътиборга лойиқдир.

Буюк Бобур қадамжо бўлган Чорсу, Кўкалдош мадрасаси, бобоси Юнусхон мақбараси нақадар муқаддаслиги ҳаммамизга ҳам аён бўлгандир.

Жонажон, қадимий ва навқирон шаҳримиздаги нафақат мерос бўлиб қолган биноларни, ҳаттоки қадимий мозорлардан Тиконли мозор, Қўшмозорларни таъмирлаш керак эмасмикин? Бобур авлодлари, бобоси Юнусхон авлодлари ўтган Тошкент шаҳри билан чексиз фахрланишимиз учун шаҳримиз озодалиги, ободлиги, ариқлардан улуғ алломалар давридагидек тиниқ сув оқишига эришмоғимиз керак.

Ким билади, биз тошкентликлар Юнусхон бобо авлодларидандирмиз, балки Бобур қавмидандирмиз. Чунки тошкентликларнинг шеъриятга муҳаббати беқиёслиги, мусиқага ўчлиги, нафосат ошиқлиги, меҳмондўстлиги, одамларга меҳр-оқибатлиги, бағри кенглиги боболаримиздан, момоларимиздан асрлар оша авлоддан-авлодга ўтиб келаётган мерос эмасмикин?

Мен Тошкент фуқароси сифатида Юнусхон билан Бобур Мирзо ҳайкали «Чорсу» меҳмонхонасининг рўпарасига қўйилишини истар эдим. Ким нима дейди, билмадим, аммо шу улуғ иш бажарилса, ҳамшаҳарларим ҳам хурсанд бўлишарди.

Турсун АЗЛАРХОНОВ.

НОЁБ АСАРЛАР ХАЗИНАСИ

ШАРҚШУНОСЛИК фани ўзининг узоқ ўтмиш тарихига эга. Ана шу кўҳна бебаҳо меросни тадқиқ этишда ўзбек шарқшунослик олимлари ҳам самарали ишлар олиб бормоқдалар.

Бугунги кунда Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси Шарқшунослик институти жиддий илмий ишларнинг йирик марказига айланган. Илмий даргоҳ шарқшунослик манбаларига жуда бой. Бу ерда ҳозир 40 мингдан зиёд нусха қўлёзма сақланмоқда.

Бундан ташқари қўлёзма китоблар ва шарқ тилларида ёзилган ҳужжатлар ҳам анчагина. Бу хил асарлар сони яқинда янги келтирилган манбалар ҳисобига бойиди. Тошбосма китоблар сони ҳам ортиб бормоқда. Эндиликда илм даргоҳи бу хил адабиётлардан 30 минг нусхага эга.

Шарқшунослар ана шу каби илм хазинасини ўрганиш билан боғлиқ библиографик ҳужжатларни тайёрлашга киришмоқдалар.

Жамила ҚОДИРОВА.

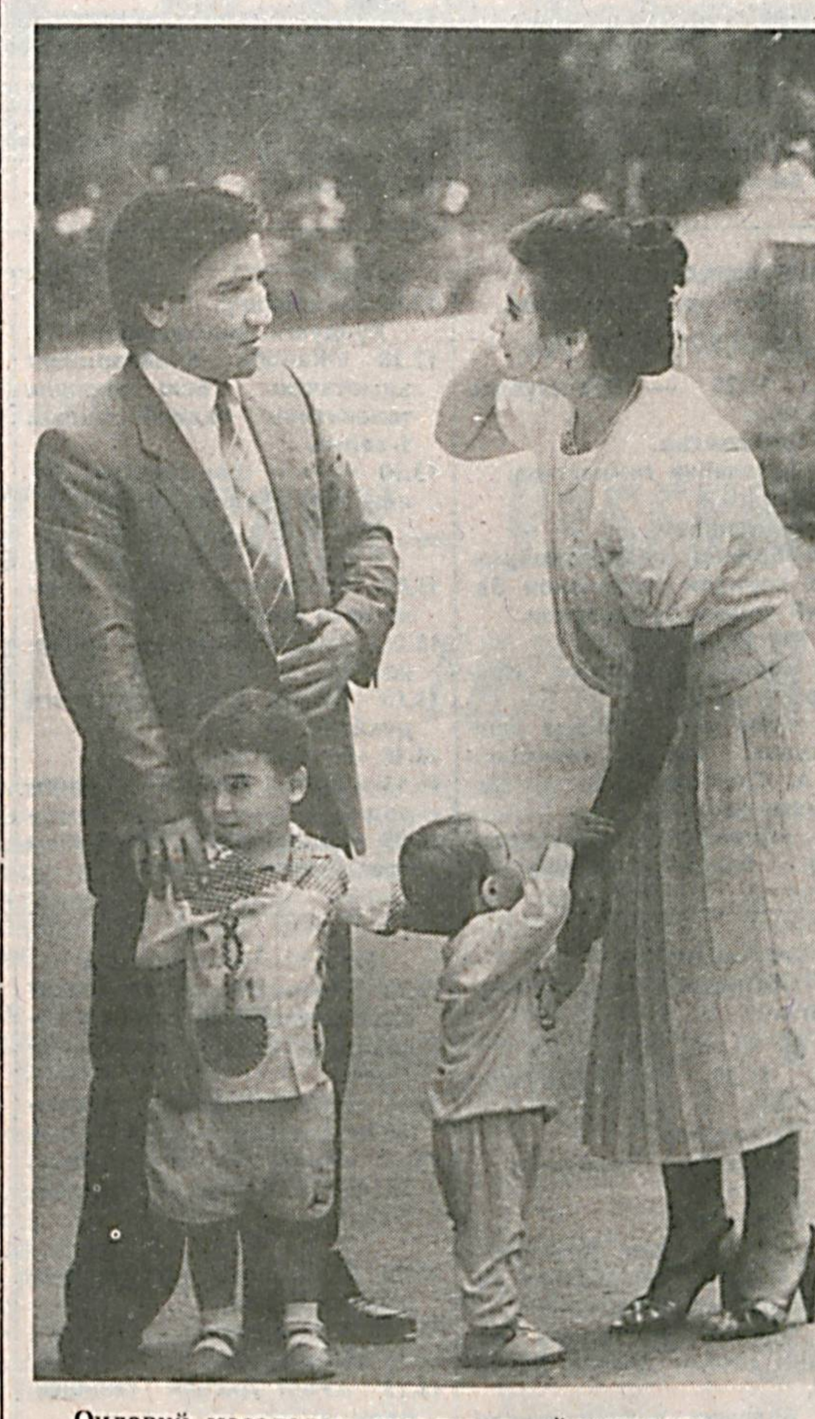

Оилавий масалалар мунозарага айлангандек...

* Табиат ажойиботлари

МЎМАЙ ДАРОМАД ДЕБ

ЖАНУБИЙ Америкада жойлашган Чили давлати ҳақида эшитган бўлсангиз керак. Бу давлатни Жанубий Американинг Атлантик океани томонидаги айвони дейишади. Чунки бу океан бўйлаб чўзилган қирғоғи 4300 километргача бўлса, кенглиги атиги 40—200 километрлардан ошмайди. Ана шу «айвон» қирғоғида миллион йиллардан бери балиқхўрлик билан тирикчилик қиладиган денгиз жониворлари баҳор ойларида жўжа очиш ташвишига тушишади. 12—16 миллионлари «квартира» талашиб, зич жойлашиб жўжа очишади. То жўжа қанотга тургунча ота-онаси ҳар бирига камида бир пуд балиқ тутиб едиради. Ана шу кўп миллион балиқлардан пайдо бўлган гўнгнинг (чилиликлар тилида — ««гуано») қалинлиги 8—10 метр бўлиб кетади.

Шу гўнгни селитра сифатида бир халтаси дунё бозорида фалон долларга сотилганлигидан анча камайиб кетган.

Табиат мувозанатида жўжаларнинг гўнги сувга тўкилиб, ювилиб, уни ўғитлантирган. Бу ўғитлантириш натижасида сув ўсимликларини, қисқичбақа, медуза, чувалчанг, яъни зоо ва фитопланктон кўпайган. Озуқа кўпайгандан сўнг балиқлар тез кўпайган ва балиқхўр жониворларнинг жонига оро кирган. Балиқ ва китлар ҳамиша планктон йиғиладиган жойни қидириб юришади, чунки планктон майдони — уларнинг «яйлови», асосий озиғидир.

Мана энди замон гардиши билан инсон қушларнинг гўнгини кемаларда ташиб, уни йўқ қилаяпти. Гўнг камайган сари планктон камаяди. Планктон камайганидан балиқлар камаяди. Яна бунинг устига инсон паррандалар рисқига шерик бўлиб, тўрлар билан тутиб истеъмол қилаяпти. Биргина Чилининг ўзида йилига 4 миллион тоннадан ортиқ балиқ тутиб олиняпти. Шерик кўпайган сари жўжаларни боқишга балиқ йўқ, балиқ йўқ экан—гўнг йўқ, гўнг йўқ экан — планктон йўқ.

Табиатда ҳамма нарса бир-бирига боғлиқ эканлиги, бир-бирини боқиши тўғрисида бир мисол келтирмоқчиман. Канадада бир кўлнинг эгаси балиқ ва ўрдак овловчилар учун меҳмонхона қуриб, анча даромад олар экан. Аммо кўлда пашша, искабтопарлар кўп бўлганлигидан фақат ашаддий овчилар келаркан, холос. Кўлнинг эгаси «Агар пашшаларни йўқ қилсам, меҳмонхонамга овчилар бола-чақаси билан келиб, даромадимни кўпайтиришади» деган ниятда самолёт орқали кўлнинг атрофидаги қамишзорларни дорилатган. Пашшалар қирилгандан кейин, унинг ҳисобига яшайдиган балиқларга қирон келган. Ўз-ўзидан маълумки, балиқчалар камайгандан кейин овчиларга нима бор? Ахир овчилар ўрдак отгани келишарди-ю...

Шунинг учун табиат билан сенсирамай, балки «сизсираб» гаплашиш керак!

Инсонни табиат ишларига қўпол аралашиши сабабли Орол фожиаси сингари воқеалар рўй беради. Табиат ўзи мувозанатни таъминлайди: агар чумчуқ кўпайса — қийғир кўпаяди. Қийғир кўпайса — чумчуқ камаяди, чумчуқ камайса — бургут ҳам камаяди. Қийғир камайгандан кейин яна чумчуқлар кўпая бошлайди. Агар океанда планктон йўқ бўлиб кетса, кит ва балиқлар ҳам тугайди.

Ғофур ЖЎРАЕВ.

* Ўйлаб топилмаган ҳикоялар

«СОҲИБЖОН, СОҲИБ!..»

ТУРЛИ жойлардан келиб Тошкентда — пойтахтда туриб қолган — ишлайдиганларнинг ярим умри йўлда ўтади: туғилган қишлоқ, ота-она, қариндош-уруғ дегандай... Яқинларингиздан униси ё буниси «Тўй қилаяпман, келинг ака», деб хабар қилади, чор-ночор «сафар жабдуғи»ни ҳозирлайсиз (бормасангиз бўлмайди), бирор совуқроқ маърака — ўлим-нетим юз бергундай бўлса оёқни қўлга олиб югуришни кўринг. Раҳматли дадамлар: «Давлат сизларни бой бўлиб кетмасин, деб жуда эҳтиётини қиладида: маошингларни бу кассадан олиб у кассага — темир йўлга, самолётга топширасизлар», деб ҳазиллашиб қўярдилар. Мана, у киши ҳам, онамиз ҳам оламдан ўтдилар, баъзи бир ҳазилкаш ошналаримиз айтадигандай «ғирт етим» бўлдик-қолдик. Туғилган жойга боғлаб турадиган асосий куч, доим тортиб турадиган оҳанрабо, бу — ота-она экан, улардан кейин бориш-келиш ҳам бироз сепсилиб қолди, аммо барибир, гоҳ-гоҳ, «у ҳайиту бу ҳайит»да қишлоққа қараб машинамизни созлаймиз ё чиптахонага қараб югурамиз.

Алалхусус, бу ҳайит ҳам эру хотин қишлоққа йўл олдик. Олдин поезд, кейин автобус қилиб қишлоққа яқинлашарканмиз мен хотинимга: «Онаси, дадаму бувимларнинг ҳайитлари эскириб кетди, яқинда вафот этган амакимизнинг ҳам икки ҳайити ўтган, худога шукур, фотиҳачи кутмас эканмиз, шунчаки айланиб, ўйнаб келамиз-да, а?» — дебман. Негаям шунақа дедим, кетавермайманми индамай...

Автобусдан қишлоққа кираверишдаги учкўчада, келаётган жойимизга яқин жойда тушдик. Шу ерда бир қариндошимиз — амакиваччамиз Муҳаммадамин акамизнинг ҳовлиси олдида одам кўпроқ кўринди. Дарвозанинг олди — кўча юзида тизилишиб ўтиришган одамларни мен «ҳамқишлоқлар автобус кутиб ўтиришибди-да», деб ўйладим, аммо жамоатнинг авзойи маъюсроқ эди. «Нима гап, тинчликми?» — деб сўрадим, бизнинг автобусдан тушаётганимизни кўриб югуриб келган укамлардан биридан. «Муҳаммадамин акамнинг битта ўғлини ток уриб...» — деди у кўзида ёш билан. Мен гангираганимча қий-чув, йиғи-сиғи босган ҳовлига кириб бордим. Рўпарада икки букилганича амакиваччам — мулойимгина мулло киши Муҳаммадамин акам турар, ҳамма қариндош-уруғлар шу ерда эдилар. «Полвон ўғлимдан айрилиб қолдим», — деди акам мен билан кўришаркан елкалари титраб. Мени марҳум ётган уйга бошлашди, не кўз билан кўрайки, ўн етти, ўн саккиз ёшлардаги роса тўлишган, суқсурдай йигитча ияги боғланганича жонсиз ётибди, устида «вой болам»лаган бечора она, «вой жигарим, вой акам, вой укам»лаган қариндошлар, яқинлар. Во дариғ, ўн гулидан бир гули очилмаган укагинам-а, жигаргинам-а!

Муҳаммадамин акам билан унинг хотини Турсуной опа кўп болали оила эдилар. Уларнинг ўнтадан ортиқ (ўн иккита экан) фарзандлари бор эди, кўпчилиги ўғил болалар эди. Ҳаммалари бир-бирларига ўхшаган, бир тусда — думалоқ юзли, қирғизқовоқ йигитчалар эди. Борганимда «Келинг тоға», деб келиб кўришиб қолишса ҳаммаларининг отларини билавермай: «Ҳа, бир хилдалар, худди фабрикадан чиққанга ўхшайсизлар-а», деб ҳазиллашиб сўрашардим. Бу бечора йигитча олтинчиси экан, исми — Соҳибжон экан. «Буниси жуда бошқачароқ бўлувди занғар, пирлар назар қилган бола эди, шунинг учун отини Соҳибназар қўйгандик, ўҳ-ўҳ, ғўр кетди-я», — дейди мен қайтиб чиққач Муҳаммадамин акам.

Сал ўзимга келганимдан кейин воқеа тафсилотларини сўраб-суриштираман. Соҳибжон шундай — уй орқасидаги чорвоқларида помидор суғормоқчи бўлибди, чет элда ҳарбий хизмат қилиб келган акаси олиб келиб берган магнитофони бор экан, шуни эшитиб туриб ишлай дедию, симлардан улаб чорвоққа олиб чиқибди, ашулани анча эшитибди, кейин кассетасини янгилайман деб мурватини босадики...

— Бирдан чорзоқ тарафдан «Буви!» — деган овоз чиқиб қолибди, онаси югуриб борса Соҳибжон: «Мени тортинг!» — дебди, она ўғлига: «Ҳай, нима бўлди, болам?» — деб уни ушласа қуриб кетгур ток униям жингак қилиб ушлаб қопти, буни сезган бола жон ҳалпида магнитофонни тепиб юборибди, ток қўйворибди («Бўлмаса онасиям кетувди!» — деб бош чайқайди Муҳаммадамин акам), кейин боланинг аҳволи оғирлашиб: «Акамлардан ким бор, чақиринг», депти, одамлар етиб келишибди, кимдир ўз билганича кўкрагини уқалабди, кимдир «захга кўмиш керак», депти, кимдир докторга югурибди, шу орада бола тамом бўлибди.

Лаънати фалокат. Ешгина умрни хазон қилган қуриб кетгур тасодиф. Ўша пайтда бунақа бахтсиз ҳодиса пайтида қандай ёрдам бериш лозимлигини аниқ биладиган одамнинг бўлмагани... («Болага тегмасдан унинг оғзига оғизни қўйиб пуфлаб, нафас юбориш керак эди», дейишди билганлар)... У йўқ, бу йўқ — бу оиланинг бошида шу кўргилик бор экан, фарзандлари қаторидан камайиб ота-онанинг бели букилган, қариндош-уруғ, ёру биродарлар ғамда, ҳамқишлоқлар ҳамдард бўлишиб, бошларини эгиб ўтиришибди. Аммо қолганлар бир кунини кўриб кетаверади, ўлганга қийин холос.

Эшик олдидаги ҳамдардларга қўшилиб ўтирган эдим, укаларимдан бири олдимга келиб, қулоғимга шивирлади: «Ака, узоқ йўлдан келгансиз, уйга кириб, бироз дам олиб, соқол-поколингизни олиб чиқарсиз. Ҳў, ҳали, соат ўн иккида чиқарилади...»

Ҳа-я, тўғри. Биз поезддан саҳарда тушгандик, ҳали эрта... «Хўп», деб шундайгина орқа ҳовли— укамнинг уйига кирдиму, диванида бироз чўзилдим. Кўзим сал илашган экан, қаттиқ йиғидан уйғониб кетдим. Йиғи нариги уйдан-да, десам, йўқ, яқиндан, шу ҳовлидан, деразамнинг шундоққина тагидан чиқаяпти. Мундоқ қулоқ солсам бир тўп қизлар, бири қўйиб, бири йиғлайди, қолганлари унга «ҳўнг-ҳўнг» қўшилишади. Улардан айниқса биттаси, эшитиб чидаб туриб бўлмайдиган даражада дод солиб йиғларди:

— Соҳи-и-б, нима қилиб қўйдинг, Соҳи-и-иб! Нега бунақа қилдинг, Соҳи-иб! Менга нималар девдинг, Соҳииб!

Бу ўтли фарёддан еру кўк ларзага келгудек эди. Мен ётган еримдан бошимни кўтарганимча беихтиёр ҳалиги қизга қўшилиб йиғлардим. Индамасдан қуйилиб келаётган ёшларимни артиб улгуролмасдан энтикиб-энтикиб йиғлардим. Қиз эса тобора авжига чиқарди:

— Энди сенсиз қандай яшайман, Соҳиб!! «Мен сени севаман», девдинг-ку Соҳиб! Соҳибжон, Соҳиб!!

Фаҳмимча, булар ўлган Соҳибжоннинг синфдошлари (у ўн биринчи синфда ўқир экан), ўлик ётган ҳовлига қандай киришни билмасдан, бу томондан, орқадан келишибди. Додлаб йиғлаётган қиз эса, албатта, унинг севган қизи... Ахир, у авжи севги ёшида эди-да!

Мен бу дод-фарёдларни эшитиб, икки ўт орасида қолдим: чиқай десам, қизларни чўчитиб юбораман, улар бу уйда ҳеч ким йўқ, деб ўйлаб дилларини очиб солишяпти, чиқмай десам бу кичик, аммо дарди оламга сиғмас севги фожиасининг яширин томошабини бўлиб тураверишжуда-жудаям оғир...

Охири — бўлмади, ўрнимдан турдиму, кўзларимнинг ёшини қуритган бўлиб, ҳовлига чиқдим. Қизлар худди ҳуркитиб юборилган оҳулардай «ярқ» этиб менга қарашди.

— Вой қизларим-ей, қизларим-ей... мениям йиғлатдиларинг-а, — деёлдим холос мен. — Соҳибжон билан хайрлашмоқчи бўлсаларинг кираверинглар, мана бу орқа эшикдан...

Мана, ўша воқеадан бери анча вақт ўтди, кундалик турмуш ташвишлари билан кўп нарсалар, ўша қариндошимнинг ўғлининг вафоти ҳам ёддан кўтарилди. Аммо гоҳ-гоҳ ўша қизнинг аламли фарёди хаёлимда янграб қолади:

— Соҳибжон, Соҳиб!!!

Бу фарёд менга бу дунёнинг фожиали тасодифларга тўла, бир кам икки дунё эканлигини эслатиб қўяди.

Мухтор ХУДОЙҚУЛОВ.

Муҳаррир Эркин ЭРНАЗАРОВ.

* Йиллар қатидаги сирлар

ҒАРОЙИБ ҚАБРИСТОН

АЦТЕКЛАРНИНГ уруш худоси буюк Теокалли ибодатхонаси харобаларини қазиш пайтида, Мексика пойтахти Мехикода, Мехико шаҳрининг қоқ марказида антропологлар ғаройиб қабристон топдилар. Унга икки ёшдан етти ёшгача бўлган 42 бола дафн этилган. Ушбу қабристонда яна ёмғир худоси Тлалоканинг тасвири туширилган бир нечта кўзалар ҳам топилган. Ферузадан ясалган кўкрак нишонлари, тошбақа косасидан тайёрланган буюмлар, чиғаноқлардан тайёрланган безаклар, турли-туман ёғоч буюмлар, озиқ-овқатлар қолдиқларининг ҳаммаси ўша замон одатига қаттиқ амал қилинган ҳолатда ғаройиб мозористонга жойлаштирилган эди. Буларнинг ҳаммаси дафн одатдан ташқари эканлигини тасдиқлаб турарди.

Кўп йиллик изчиллик билан олиб борилган меҳнат ва изланишлар оқибати ўлароқ олимлар болаларнинг тўдалаб дафн этилиши сирини очдилар. Ўтмишни археологик тадбиқ қилиш материаллари, айрим кўҳна солномалардаги маълумотлар олимларнинг қабристон қурбонликлар кўмилган манзил эканлигини исботлади.

Одамларни қурбон қилиш қишлоқ хўжалик ишлари ва ҳосил кутиш даврида амалга оширилган — мутахассисларнинг фикри шундай. Буларнинг ҳаммаси ёмғир худоси ва уни «гумашталари»нинг раҳмини келтириш учун амалга оширилган. Деҳқонлар жамоаси одат бўйича, болаларни сотиб олишган, кейин ацтеклар тақвимига қатъий риоя қилган ҳолда маълум кунларда «танталанли» сўйиш маросими ўтказганлар.

Қайсар Тлалоканинг нафсини қондириш учун олиб борилган бу қурбонликлар XVI аср бошларигача, испан конкистадорлари Жанубий Америкага кириб келгунча давом этган.

Ўтмиш ёдга тушганда, Аллоҳга шукр қилиш керак, яхшиямки қўйлар бор экан!..

МЕТЕОРИТЛАР УЗИ НЕЧТА!

ҚАЧОНЛАРДИР Янги Зеландияда улкан қуш — моалар яшаган. Кейин улар қирилиб кетган. Нега? Ушбу саволга жавоб беришга уринган фалакиётчи Дункан Стил бошқа бир жумбоққа дуч келди. Унинг тадқиқотлари бундан 800 йил аввал Янги Зеландия устида ғаройиб фазовий жисм портлаганини кўрсади. Ушбу портлашнинг қуввати 1908 йилда Тунгусда портлаган метеоритнинг қувватига тенг келади. Оқибатда ёнғин чиқиб, оролнинг жанубий қисмидаги ўрмонлар, моа қушларини ҳалок қилди.

Бу ҳақда халқ орасидаги ҳикоятлар ҳам гувоҳлик беради. Бу каби манбалар, Стилнинг тахминича, Ер тарихида Тунгус метеоритларидан бир нечта бўлганини кўрсатиб турибди. XIII асрда Янги Гвинеяга, 1930 йилда ҳам Амазонка дарёси ҳавзасига нимадир кучли зарб билан келиб тушган. Австралиянинг туб аҳолиси ўртасида Уилканния яқинида қулаётган юлдуз портлагани ҳақидаги афсоналар ҳали ҳам худди кеча тўқилгандек яшаб келмоқда.

XX аср охирида нима бўларкин! Юлдузлаонинг «илдизи» бақувватмикин ишқилиб?

ЧАҚАНИНГ САРГУЗАШТИ

БУНДАН юз йил олдин 1891 йилда Псков губерниясида ноёб тангалардан иборат хазина топилган эди. Топилма Санкт—Петербургдаги Эрмитажга жўнатилди. Хазинани бир пасда ипидан игнасигача аниқлашди. Фақатгина битта танга мутахассислар ўртасида баҳсга сабаб бўлди: Эссенда ишланган денар (пфеннинг).

Бундай пайтда танга юзлаб километр олисдаги Россия тупроғига қандай келиб қолди? Биров унинг ишланган ерига ишора қилиб, ўрта асрларда герман савдогарлари Шарққа боратуриб Россияга қўниб ўтган бўлиши мумкин, демоқда. — Ўша денар уларнинг ёнида юриши ишонса бўладиган ҳақиқатку. Ўша замонларда бир денарга 4 та жўжа берган ахир!

Иккинчи бир муаммо: денар Псковдаги қишлоқнинг деҳқони томорқасида топилган хазинага қандай қилиб тушиб қолди? Унда сақланиб қолган рақамлар бўйича у жуда кўҳна, танга кайзер Конрад II (1027—1039) йилларда зарб қилинган.

Немис тангашунослари бахтига денар орадан минг йил ўтгач ватанига — Эссен шаҳрига қайтиб келди. Инсоф ҳам керак-да ахир! Біровнинг пулини шунча сақлаш ҳам етар!

Тоҳир МАҲКАМОВ тайёрлади.

«Бойлар ҳам йиғлайди» телесериалида бош ролни ижро этган Вероника Кастро яқинда Россия пойтахтининг азиз меҳмони бўлган эди. «Марианна»ни «Останкино» телемарказида зўр қувонч билан кутиб олдилар.

СУРАТДА: Россия давлат телерадиокомпаниясининг раиси Егор Яковлев Вероника Кастрога турфа гулларни тақдим этмоқда.

В. Созинов (РАТА — ТАСС) сурати.

МУҲТАРАМ ТЕЛЕТОМОШАБИНЛАР ВА РАДИОТИНГЛОВЧИЛАР!

Ўзбекистон ҳудудида намойиш этиладиган барча телекўрсатувлар ҳамда радиоэшиттиришлар ҳақида олдиндан батафсил маълумот бериб борувчи республикадаги яккаю-ягона нашр — «ТОШКЕНТДАН ГАПИРАМИЗ ВА КЎРСАТАМИЗ»ГА

1993 ЙИЛ УЧУН ОБУНА ДАВОМ ЭТМОҚДА

ОБУНА БАҲОСИ: бир ойга — 8 сўм 75 тийин.

бир йилга — 105 сўм.

Нашр кўрсаткичи — 75490.

Обуна «Союзпечать» ташкилотлари ҳамда алоқа бўлимларида чекланмаган миқдорда қабул қилинади.

Мабодо, жойларда обунани расмийлаштириш билан боғлиқ саволлар туғилса, «Шарқ» нашриёт-матбаа концернининг Матбуот тарқатиш агентлигига (телефони: 33-58-72) ҳамда Ўзбекистон Алоқа вазирлиги Республика Матбуот тарқатиш марказига (телефони: 33-60-78) ёки ҳафтанома таҳририятига (телефони: 33-32-93) мурожаат қилишингиз мумкин.

«Узстроймеханизация» ҳудудий ишлаб чиқариш бирлашмаси Ишлаб чиқариш-технологик тўлдириш бошқармаси жамоаси «Узбекстройдормашсервис» Ўзбекистон минтақавий марказининг директори М. Т. Маҳкамовга отаси

Турғун Маҳкамович МАҲКАМОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ҳамза ноҳия улгуржи-чакана савдо идораси жамоаси шу идорага қарашли 3-сон дўкон мудири У. Султоновга отаси

Асқар ота СУЛТОНОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ҳафталик кўрсатувлар

Душанба, 28. IX

● УзТВ I

18.00 Янгиликлар.
18.10 «Ҳиндистонга бир жуфт билет». Мультфильм.
18.30 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Ассалом, қуёш».
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 «Ҳуқуқий давлат сари».
19.55 М. Қориёқубов номидаги Ўзбек Давлат филармонияси [illegible] «Шодлик» ашула ва рақс ансамбли [illegible].
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
20.55 Тижорат хабарлари.
21.00 Ўзбекистон Республикаси ички ишлар вазирлиги матбуот маркази хабар қилади.
21.15 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари [АҚШ].
21.45 «Санъат усталари». Ўзбекистон халқ артисти Саъдихон Табибуллаева.
22.55 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УзТВ II

Ўқув кўрсатувлари
10.30 Физика. Механик ва электромагнит тебранишлар.
11.00 «Куйла, дуторим». Фильм-концерт.
11.30 Жуғрофия. Ўзбекистоннинг рельефи, геологик тузилиши ва фойдали қазилмалари.
12.00 «Шоирлар — болаларга».

* * *

«ТОШКЕНТ»
СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ
18.30 Болалар учун. «Совға».
19.00 «Ассалому алайкум».
20.00 «Лаҳза». Хабарлар.
20.10 Дала ҳовли эгалари учун.
20.25 «Билиб қўйган яхши».
20.40 «Миршкорлар».
21.20 «Ўзингни эр билсанг...».
22.00 «Лаҳза». Хабарлар.
22.15 «Оғир юк». Бадиий фильм.

● «ОРБИТА IV»

5.55, 15.20, 21.20 — Кўрсатувлар тартиби.
6.00 Янгиликлар.
6.35 Эрталабки гимнастика.
6.45 «Тонг».
9.00 Янгиликлар.
9.20 Эрталабки гимнастика.
9.30 «Пуди». Мультфильм.
9.40 [illegible] концерт.
10.00 «Ҳайвонот оламида».
11.00 Янгиликлар.

* * *

15.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
15.25 «Телемикст».
16.10 «Ён дафтар».
16.15 «Уолт Дисней таништиради...».
17.05 «Ҳордиқ чиқаринг».
17.20 [illegible]
18.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
18.20 «Крешчендо». Мусиқий кўрсатув.
19.00 Футбол шарҳи.
19.05 «НЭП».
19.35 Ойнаи жаҳонда биринчи марта. «Маҳлуқ ёки [illegible]». Бадиий фильм («Ўзбекфильм»).
20.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.00 Янгиликлар.
21.20 «Спорт уик-энди».
21.30 «Турмуш икир-чикирлари». Бадиий телефильм. 1-серия.
«Янги студия» таништиради:
22.20 «Матбуот клуби».
00.35 «ОБА-НА». Танаффус пайтида (24.00) — Янгиликлар.
01.15 «Париж — Москва — Пекин» авторалли.

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
8.00 Хабарлар.
8.20 Ишбилармон кишилар даври.
8.50 «Келинг, кўнгил-кўнгилга берайлик...». Н. Никитский.
10.05 «К-2» таништиради: [illegible]. «Кинограф».
11.30 «Бурда моден» таклиф этади.
12.00 «К-2» кинозали. [illegible]
13.15 «Сибирь [illegible]». Ҳужжатли фильм.
13.40 «Деҳқонларга тааллуқли масала».

* * *

16.05 «Самотлор нефть қироллари».
16.35 «Бола тилидан...».

*

17.00—20.25
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
20.25 Душанба куни детектив. «Русча қимор ўйини». Бадиий фильм.
21.45 Катталар учун мультфильм.
21.55 Эълонлар.
22.00 Хабарлар.
22.25 «Ҳақиқат онлари». А. Карауловнинг саволларига [illegible] Эгон Бар жавоб беради.
23.20 «Терпсихора ёнида».
23.50 «Рок-кафе».
00.20 Спорт кўрсатуви.
00.30 Футбол бўйича Россия чемпионати. «Асмарал» — «Спартак» (Владикавказ).

Сешанба, 29. IX

● УзТВ I

7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.25 «Ансамбль», «Муҳандиснинг нуфузи». Телефильмлар.
8.05 «Муҳаббатнома». Бадиий фильм.
9.30 «Келажакимиз — мактабда».
10.00 «Кичкинтой» студияси кўрсатади. «Шаҳрихон гуллари».

* * *

18.00 Янгиликлар.
18.10 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Талабалик йилларим».
18.55 «Спортлото».
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 «Ҳаёт қувончлари ва ташвишлари».
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
20.55 Тижорат хабарлари.
21.00 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари [АҚШ].
21.30 Пахта терими кундалиги.
21.45 «Ҳорманг, бободеҳқонлар!». Пахтакорлар учун дам олиш кўрсатуви.
22.35 Футбол бўйича Ўзбекистон биринчилиги. Олий лига. «Пахтакор» — «Орол» [Нукус]. «Қибрай» ўйингоҳидан олиб кўрсатилади. [Ёзиб олинган].
00.05 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УзТВ II

Ўқув кўрсатувлари
10.30 «Каслбар ҳақида ҳикоялар».
11.00 «Дмиканнинг хўрози». «Кўз кўриб, қулоқ эшитмаган воқеалар». Болалар учун фильм.
11.35 Жуғрофия таълимидаги ўзгаришлар.
12.05 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Тележарида».

* * *

«ТОШКЕНТ»
СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ
18.30 «Субҳидам».
19.30 «Геология мактабининг отаси». Ҳабиб Абдуллаев таваллудининг 80 йиллигига.
20.10 «Алоқалар ва шартномалар».
20.50 «Бу оқшомда» кўрсатуви саҳифаларида.
22.00 Эълонлар. «Кинонигоҳ».

● «ОРБИТА IV»

5.55, 15.20 — Кўрсатувлар тартиби.
6.00 Янгиликлар.
6.35 Эрталабки гимнастика.
6.45 «Тонг».
9.00 Янгиликлар.
9.20 «Бойлар ҳам йиғлайди». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
10.05 Футбол шарҳи.
10.35 «Денгиз альбоми». Концерт.
11.00 «Мен ҳам Сибирда яшаганман». Сибирь тарихчиси П. А. Словцов ҳаёти ва фаолияти ҳақида.
11.30 «Турмуш икир-чикирлари». Бадиий телефильм. 1-серия.
12.00 Янгиликлар.
Кундузги киноэкспресс
12.20 «Жаноби олийларининг адъютанти». Беш серияли телевизион бадиий фильм. 1-серия.
13.30 «Севги формуласи». Телевизион бадиий фильм.

*

15.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
15.25 Ишбилармонлар хабарномаси.
15.40 «Адам Смит бойлиги дунёси».
16.10 «Ён дафтар».
16.15 «Уолт Дисней таништиради...».
17.05 «Самарқанд». Телефильм премьераси [Тошкент].
17.15 Болалар телевидениеси уюшмаси.
18.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
18.20 Давлатлараро «Останкино» телеканали таништиради.
18.30 «Арслон ва тошбақа [illegible]». Мультфильм.
19.00 «Бойлар ҳам йиғлайди». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
19.45 «Миниатюра». Мусиқий кўрсатув.
20.00 «Мавзу».
20.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.00 Янгиликлар.
21.20 Режиссёр А. Вайда фильмлари. «Кул». 1-серия («Ритм» ижодий жамоаси, Польша).
22.40 «Ҳарбий ревю».
23.10 «ВИД» таништиради: Ю. Беляевнинг «Иштирок этувчилар» телефильми.
23.40 Ҳужжатли фильм.
24.00 Янгиликлар.
00.35 «Майамида меҳр-муҳаббат билан». «50×50» кўрсатувининг махсус сони.

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
8.00 Хабарлар.
8.20 Ишбилармон кишилар даври.
8.50 «Ҳақиқат онлари».
9.45 Кундузги сеанс. «Кинг-сайз». Бадиий фильм.
11.30 «XX аср кадрда ва кадр ортида». А. А. Ханжонков.
12.30 «Деҳқонларга тааллуқли масала».
12.50 «Ўз ишининг усталари» туркумидан телефильм.
13.45 Россия Конституцион суди залидан.

* * *

15.55 Телебиржа.
16.25 Мульти-пульти. «Қувноқ [illegible]», «[illegible]».
16.55 «Бабадоим». [illegible] учун кўрсатув (Франция).

*

17.00—22.00
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
22.00 Хабарлар.
22.25 «Мен — отилган ёйман». «Яшиллар» ҳаракати ҳақида.
22.45 «Аз есмь».
23.20 «Околесица» кабареси. Янги мавсумнинг очилиши.
00.20 Россия Конституцион суди залидан.
00.50 «Моцертеум» ансамбли чалади (Корелли мусиқалари янграйди).

Чоршанба, 30. IX

● УзТВ I

7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.25 Футбол. Ўйингоҳлардан дараклар.
7.35 «Машина ойнасидаги шайтонвачча». Бадиий фильм.
9.00 «Ёшлик ёғдуси». Видеоканал.

* * *

18.00 Янгиликлар.
18.10 «Хазина». Мультфильм.
18.20 «Чаман» гулдастаси». Болалар учун концерт.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 Самарқанд вилояти Оқдарё тумани «Тарона» ашула ва рақс ансамблининг концерти.
19.55 «Ижод саҳифалари». Ҳабиб Нуъмон.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
20.55 Тижорат хабарлари.
21.00 «Устоз ҳақида ўйлар». Академик Ҳабиб Абдуллаев.
21.30 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари (АҚШ).
22.00 «Ғаройиб ҳодиса». Бадиий фильм.
23.10 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УзТВ II

Ўқув кўрсатувлари
10.30 Биология. Дарвин таълимоти. Тур, унинг критериялари ва структураси.
11.00 «Карнай садоси». Фильм-концерт.
11.30 Кимё. Олтингугурт ва кислороднинг хоссалари.
12.00 Болалар учун. «Қўғирчоқлар тилга кирганда».
12.30 Хор куйларидан концерт.

* * *

«ТОШКЕНТ»
СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ
18.30 «Уолт Дисней таништиради...». Мультфильмлар тўплами.
19.20 «Спринт».
19.40 «Ишбилармонлар».
20.25 «Шаҳар ҳокимияти фаолиятидан».
21.10 «Суперспорт».
22.00 «Қизиқарли учрашувлар соати».

● «ОРБИТА IV»

5.55, 15.20 — Кўрсатувлар тартиби.
6.00 Янгиликлар.
6.35 Эрталабки гимнастика.
6.45 «Тонг».
9.00 Янгиликлар.
9.20 «Бойлар ҳам йиғлайди». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
10.50 Тюмень мусаввири Ю. Юдин ижоди ҳақида кўрсатув.
11.20 Болалар телевидениеси уюшмаси.
12.00 Янгиликлар.
Кундузги киноэкспресс
12.20 «Жаноби олийларининг адъютанти». Беш серияли телевизион бадиий фильм. 2-серия.
13.45 «Ҳомий». Қисқа метражли телевизион бадиий фильм.
13.55 «Ўтиб бораётган ёз...». Телевизион бадиий фильм. 1-серия.

*

15.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
15.25 «Телемикст».
16.10 «Ён дафтар».
16.15 «Уолт Дисней таништиради...».
17.05 «Бизнинг мусиқий клуб».
17.45 «Қандай қилиб муваффақиятга эришиш мумкин!».
18.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
18.20 «...16 ёшгача ва ундан катталар».
19.10 «Бойлар ҳам йиғлайди». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
19.55 «Китобхона».
20.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.00 Футбол. Европа кубоклари ўйини олиб кўрсатилади. Танаффус пайтида (21.45) — Янгиликлар.
22.50 Режиссёр А. Вайда фильмлари. «Кул». 2-серия.
00.05 Янгиликлар.
00.40 «Қора қути».

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
8.00 Хабарлар.
8.20 Эълонлар.
8.25 Ишбилармон кишилар даври.
8.55 «Ишдан бўш пайтингизда».
9.10 «Ватаним менинг».
10.05 «Околесица» кабареси.
11.05 «Моцертеум» ансамбли чалади.
11.40 Театр сафари. «Премьерада ўйнаймиз». «Людовик XIV нинг ёшлик йиллари». Москва Сатира театрининг спектакли.
12.30 Ретро. «Куйловчи гитаралар».
12.45 Кундузги сеанс. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм. 79-серия.
13.35 «Деҳқонларга тааллуқли масала».
13.55 Россия Конституцион суди залидан.

* * *

15.40 «Бизнес: янги номлар».
15.55 Мульти-пульти. «Сув», «Қизил денгизни ким бўяб қўйди?»
16.10 Христианлар учун кўрсатув.
16.40 «Оркестрдан нигоҳ ташланса...». Дирижёр Н. Голованов ижоди ҳақида.

*

17.00—22.00
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
22.00 Хабарлар.
22.25 Эстрада томошалари (Германия).
23.20 Спорт кўрсатуви.
23.25 Россия Конституцион суди залидан.
23.55 Парламент хабарномаси.

Пайшанба, 1. X

● УзТВ I

7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.25 «Қалбим эъзози». Дилрабо концерт.
8.00 «Ғаройиб ҳодиса». Бадиий фильм.
9.10 Турк тили.
9.40 «Дўстлик» студияси кўрсатади. «Умид» (уйғур тилида).

* * *

18.00 Янгиликлар.
18.10 «Асалари бўлган экан...». Мультфильм.
18.25 «Алифбо сабоқлари».
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 «Шифобахш ўсимликлар атрофимизда». Телефильм.
19.40 «Хотира». Ўзбекистон халқ артисти Толибжон Содиқов таваллудининг 85 йиллигига.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
20.55 Тижорат хабарлари.
21.00 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари (АҚШ).
21.30 «Қоплоннинг учинчи сакраши». Бадиий фильм.
23.00 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УзТВ II

«ТОШКЕНТ»
СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ
18.30 «Табассум».
19.00 «Театр учрашувлари».
20.00 «Пульс». Хабарлар.
20.10 «Бу оқшомда».
21.20 «Пульс». Хабарлар.
21.30 Эълонлар. «Кинонигоҳ»

● «ОРБИТА IV»

5.55, 15.20, 21.20 — Кўрсатувлар тартиби.
6.00 Янгиликлар.
6.35 Эрталабки гимнастика.
6.45 «Тонг».
9.00 Янгиликлар.
9.20 «Бойлар ҳам йиғлайди». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
10.50 Ҳужжатли фильмлар премьераси: «Жалейка нималар ҳақида йиғлади!» («Отечество» киностудияси), «Ассоциация» (Сиктивкар).
11.20 «Бизнинг мусиқий клуб».
12.00 Янгиликлар.
Кундузги киноэкспресс
12.20 «Жаноби олийларининг адъютанти». Беш серияли телевизион бадиий фильм. 3-серия.
13.35 «Ковбойлар». Фильм-балет.
13.55 «Ўтиб бораётган ёз...». Телевизион бадиий фильм. 2-серия.

*

15.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
15.25 «Телемикст».
16.10 «Уолт Дисней таништиради...».
16.40 «Тарих ва одамлар». Бадиий-публицистик кўрсатув.
18.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
18.20 Давлатлараро «Останкино» телеканали таништиради: «Қуёшли ўлка тароналари». Қозоқ куйларидан концерт.
18.50 Мультфильм.
19.05 «Бойлар ҳам йиғлайди». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
19.50 «Менинг ҳаётимда...». Телефильм премьераси («Экран»).
20.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.00 Янгиликлар.
21.25 «Ясная Поляна қўшиқлари».
22.05 Руки премьераси. «Ҳар бир киши ўзи ҳақида».
22.20 Ҳалқаро мусиқа кунига. «Тикланиш».
23.20 «Телескоп».
24.00 Янгиликлар.
00.35 «Севги формуласи». Телевизион бадиий фильм.

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
8.00 Хабарлар.
8.20 Ишбилармон кишилар даври.
8.50 Ишдан бўш пайтингизда. «Коллекционер».
9.05 Чет эл композиторлари ижодида халқ қўшиқлари (Гершвин). Халқаро мусиқа кунига.
10.05 Футбол. УЕФА кубоги. «Рапид» (Вена) — «Динамо» (Киев).
11.40 Кипрас Мажейка. «НАТОдан репортажлар». 7-сони.
12.10 «Тирикчилик».
12.50 Кундузги сеанс. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм. 80-серия.
13.40 «Деҳқонларга тааллуқли масала».
14.00 Россия Конституцион суди залидан.

* * *

15.55 «Сигнал».
16.10 Мульти-пульти. «Икки рицарь», «Дайди тўтининг қайтиши», «Тулпорим, қаердасан?».
16.40 «Пилигрим». Россия саёҳатлар бюроси.

*

17.00—22.00
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
22.00 Хабарлар.
22.25 «Келинг, аниқлаб олайлик».
22.45 «Осойишта уй».
23.45 Футбол. УЕФА кубоги. «Рапид» (Вена) — «Динамо» (Киев). Венадан кўрсатилади. 2-тайм.
00.30 «Осойишта уй» (давоми).

Жума, 2. X

● УзТВ I

7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.25 «Бахтиёр». Фильм-концерт.
8.05 «Қоплоннинг учинчи сакраши». Бадиий фильм.
9.30 Араб тили.
10.00 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Нишона».

* * *

18.00 Янгиликлар.
18.10 «Булутли ўлкаларда сайр». Мультфильм.
18.20 «Боғбон ва соҳибкорларнинг долзарб вазифалари».
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 Қонунчиликдаги янгиликлар.
19.50 Мумтоз куйлардан концерт.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
20.55 Тижорат хабарлари.
21.00 «Умр мазмуни». Ҳабиб Абдуллаев таваллудининг 80 йиллигига. Фильм премьераси.
21.50 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари (АҚШ).
22.20 Пахта терими кундалиги.
22.35 «Ҳорманг, бободеҳқонлар!». Пахтакорлар учун дам олиш кўрсатуви.
23.35 «Сиёвуш ҳақида қисса». Бадиий фильм. 1-серия.
00.55 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УзТВ II

БИШКЕК КЎРСАТАДИ
19.05 «Хўтикча». Мультфильм.
19.15 «Байкем, эжем жана биз».
19.30 «Ала-Тоо».
19.50 «Сиз ўзингиз кимсиз доктор Акромов!» («Қирғизтелефильм»).
20.10 «Укун» программаси.
20.40 «Сен суйгон обон». Усен Содиқов.
21.30 «Ала-Тоо».
21.50 «Куйдургу эле куйдургу». М. Алибоев туғилган куннинг 75 йиллигига.

● «ОРБИТА IV»

5.55, 15.20, 18.20 — Кўрсатувлар тартиби.
6.00 Янгиликлар.
6.35 Эрталабки гимнастика.
6.45 «Тонг».
9.00 Янгиликлар.
9.20 «Бойлар ҳам йиғлайди». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
10.05 «Саёҳатчилар клуби» (сурдо таржимаси билан).
10.55 «Эчки ҳақида». Мультфильм.
11.10 «...16 ёшгача ва ундан катталар».
12.00 Янгиликлар.
Кундузги киноэкспресс
12.20 «Жаноби олийларининг адъютанти». Беш серияли телевизион бадиий фильм. 4 ва 5-сериялар.
14.40 «Лаббай, сизни эшитаяпман». Мультфильм.

*

15.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
15.25 «Бридж».
15.50 «Бизнес-класс».
16.05 «Ён дафтар».
16.10 «Уолт Дисней таништиради...».
17.00 А. Майкапара чалади (клавесин).
17.15 «Рус баронининг ҳиндча танлови». Телефильм.
18.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
18.25 «Сиёсат» студияси кўрсатади: «Мўътабар шахс». А. Сокуров.
18.55 «Парвона». Мультфильм.
19.05 «Инсон ва қонун».
19.35 «Қора кўркам от саргузаштлари». Болалар учун кўп серияли телевизион фильм премьераси. 12-серия.
20.00 «Мўъжизалар майдони».
20.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.00 Янгиликлар.
21.20 «Детективлар клуби»да. Ойнаи жаҳонда биринчи марта. «Шим». Бадиий фильм («Ленфильм»).
22.45 Объективда — жониворлар. «Қўтос». Илмий-оммабоп фильм.
«ВИД» таништиради:
23.05 «Фаберже олами».
23.15 «Музобоз».
00.35 «Авто-шоу».
00.50 «Ҳа».
01.20 «МТВ». Танаффус пайтида (24.00) — Янгиликлар.

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
8.00 Хабарлар.
8.20 Эълонлар.
8.25 Ишбилармон кишилар даври.
8.55 «Нота бене» студияси.
9.35 Ишдан бўш пайтингизда.
9.50 «М-трест».
10.05 «Осойишта уй».
12.00 Вариацияли мавзу.
12.55 Кундузги сеанс. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм. 81-серия.
13.45 «Деҳқонларга тааллуқли масала».
14.05 Россия Конституцион суди залидан.

* * *

15.30 Телебиржа.
16.00 «Қора барон ҳақида икки оғиз сўз айтиб қўйинг».
16.15 «Қўшиқ қаерга кетади?».
16.45 Олег Митяев қўшиқлари.

*

17.00—18.40
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
18.40 Жума кунлари Уолт Дисней. «Спунер». Бадиий фильм. 1-серия.
19.30 Мульти-пульти.

*

19.55—22.00
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
22.00 Хабарлар.
22.25 Кечки салон.
23.55 Эълонлар.
24.00 Бизга номаълум Россия. М. Цветаева туғилган куннинг 100 йиллигига бағишланади.
00.30 «Хроно». Авто ва мотоспорт оламида.
01.00 «Кузатувчи». Бадиий фильм.

Шанба, 3. X

● УзТВ I

7.00 «Ассалому алайкум».

*

8.00 «Шаҳризоданинг янги эртаги». Бадиий фильм. 1-серия.
9.05 «Менинг доирам». Болалар учун концерт.
9.35 Ўлмас Умарбеков. «Ойнинг олтин ўроғи». Видеофильм.
10.45 «Дўстлик» студияси кўрсатади. «Бекобод ва бекободликлар».
11.10 Ўсмирлар учун. «Тенгдошлар».
12.00 «Мулоҳаза». Мусиқий театрлар ҳақида.
13.00 Тижорат канали. «Данак ёғининг мўъжизаси».

* * *

17.00 Футбол. Осиё кубоги. Қирғизистон — Ўзбекистон миллий терма жамоалари. Бишкекдан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтида — Телефильм.
18.50 «Қуённинг кўз ёшлари». Мультфильм.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 «Ўзбекистон». Телевизион киножурнал.
19.30 Телевизион миниатюралар театри.
20.30 «Туркистон» ахбороти.
21.00 «Санъат усталари». Халқ артисти Қундуз Миркаримова.
22.30 «Сиёвуш ҳақида қисса». Бадиий фильм. 2-серия.
00.10 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УзТВ II

АШГАБАТ КЎРСАТАДИ
11.05 Мультфильмлар тўплами.
11.50 «Дўстим йўқолиб қолди». Болалар учун фильм.
13.00 «Оба дурмуши». Қишлоқ меҳнаткашлари учун кўрсатув.

* * *

17.05 «Иқтисодиёт ва ҳаёт».
17.50 «Мукам вагти». Ҳужжатли фильм.
18.00 «Ватан». Ахборот кўрсатуви (рус тилида).
18.15 Телетеатр.
19.15 «Гиламингининг жилолари». Телефильм.
19.30 «Осиё овози». Концерт.
20.00 «Ватан». Ахборот кўрсатуви.
20.15 Кичкинтойлар, сизлар учун!
20.30 Туркманистон мустақиллигининг бир йиллигига. «Янлам диярим». Телетанлов. Марий вилояти. Кўрсатув тугагач —Футбол. Туркманистон чемпионати. «Копетдаг» (Ашгабат) — «Небитчи» (Небитдаг). 2-тайм.

● «ОРБИТА IV»

6.40, 21.20 — Кўрсатувлар тартиби.
6.45 Эрталабки гимнастика.
6.55 «Ишбилармон кишининг шанба тонги».
7.55 Янгиликлар.
8.30 «Моторлар оламида».
9.00 «Дастлабки скрипка». Мультфильм.
9.20 «Марафон-15» — кичкинтойларга».
9.45 «Эльдорадо».
10.15 «Саҳна ортидан. Табассум билан».
10.35 «Инсон институти».
11.05 «Диққат: ёшларнинг Х...».
11.25 «Мусиқий дўкон».
11.55 «Услуб».
12.25 «Қайтиш».
13.25 «ВИД» таништиради: «Иш».
13.50 «Колима. Бир трест тарихи». Уч серияли телефильм премьераси. 1-фильм («Лентелефильм»).
15.00 Янгиликлар.
15.20 «Муҳаббатнинг мангу қўшиғи». Киноконцерт.
16.20 «Мушукнинг уйи». Мультфильм.
16.35 «Саҳифаларни варақлаб». Цирк томошалари.
17.35 «Қизил квадрат».
18.15 «Театр + ТВ».
19.20 Ойнаи жаҳонда биринчи марта. «Висбаденга саёҳат». Бадиий фильм («Ладья»).
20.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.00 Янгиликлар.
21.25 «Брэйн ринг».
22.15 «Юмор антологияси». Овоз тақлидчиси Ю. Григорьев.
22.55 «Хива». Телефильм.
23.10 «Ярим тунгача ва ярим тундан сўнг». Танаффус пайтида (24.00) — Янгиликлар.

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
8.00 Хабарлар.
8.20 «Ибодатхона томон йўл».
8.50 Ногиронлар спорт фестивали.
9.10 «Агар сиз...».
9.40 «Сергий Радонежский». 2-фильм.

*

10.25—13.40
ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ «ДЎСТЛИК» ВИДЕОКАНАЛИ
«Ҳамдўстлик» кўрсатуви.
«Бизнен мирас» (татар тилида).
«Қизиқувчилар олами».
«Дидар» (қозоқ тилида).
«Интерспорт».

*

13.40 Кундузги сеанс. «Ушанда мен йўқ дегандим». Бадиий фильм.
14.55 Эълонлар.
15.00 «Бахт кулиб боққанда».
15.15 «Ўтмишдан келажакка. Жанубий Қурия».
15.55 Россия қобусномаси. «Ёшлигимизда ўйнаб-кулиб қолайлик». Олим, профессор Юрий Михайлович Лотман тақдири ҳақида.
16.35 Футбол чегара билмайди.

*

17.30—20.30
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
20.30 «Бир кўринг-а». Ахборот-дам олиш кўрсатуви (Франция).

*

21.10—22.00
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
22.00 Хабарлар.
22.25 «Ретро-шлягер».
22.50 «А» программаси. «Флеш-квартет» гуруҳининг концерти (Швеция).
00.20 «Тилла шпора».

Якшанба, 4. X

● УзТВ I

7.00 Бахтиёр Тўлаганов куйлайди.
7.40 Телефильм.
8.00 «Туркистон» ахбороти.

*

8.30 «Шаҳризоданинг янги эртаги». Бадиий фильм. 2-серия.
9.55 «Кичкина деманг бизни...». Спорт кўрсатуви.
10.25 Болалар учун. «Ўйна, Назокат».
10.45 Мактаб ўқувчилари учун. «Қувноқ стартлар».
11.45 Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Раъно Ҳидоятованинг ижодий кечаси.
12.25 «Китоб ва ҳаёт».
13.05 Саид Аҳмад. «Куёв». Ҳамза номидаги Ўзбек Давлат академик драма театрининг спектакли.

* * *

18.00 «Петянинг орзуси». Мультфильм.
18.25 Болалар учун. «Доно бобо даврасида».
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 «Аралаш». Ҳажвий киножурнал.
19.40 «Тараддуд». XI Халқаро Тошкент кинофестивали олдидан.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.00 «Ҳорманг, бободеҳқонлар!». Пахтакорлар учун дам олиш кўрсатуви.
22.00 «Тошкентга саёҳат». Фарғона вилояти мусиқий драма театрининг спектакли.
23.40 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УзТВ II

БИШКЕК КЎРСАТАДИ
9.05—12.00 Қирғизистон телевидениесининг болалар студияси кўрсатади. Программада: «Мезгил бектин мезгили», «Бобок сенин жомогун», «Оспурум», Бадиий фильм. «Мовий кўзли тахтадевор».

* * *

18.05 «Чўртан балиқ амри билан». Мультфильм.
18.20 «Киномеридиан». 1-қисм.
19.30 «Ала-Тоо».
19.50 «Киномеридиан». 2-қисм. «Тутқинлик». Бадиий фильм (рус тилида).
21.30 «Кадырман Карыларын». Абдурасул Осмонов кечаси.

● «ОРБИТА IV»

6.20, 15.15, 18.40 — Кўрсатувлар тартиби.
6.25 «Руҳни чиниқтириш».
7.25 «Эрта саҳарлаб».
7.55 Янгиликлар.
8.30 «Спортлото» тиражи.
8.45 Давлат «Марий эл» рақс ансамблининг концерти.
9.15 «Тонг юлдузи».
10.05 «Пи» белгиси билан».
10.55 «Янги авлод танлайди».
11.45 Кўп серияли илмий-оммабоп фильм.
12.45 Кинохақиқатми! «Ёркин йўл». Бадиий фильм («Мосфильм», 1940 й.).
15.00 Янгиликлар.
15.20 Мультфильм.
15.30 «Саёҳатчилар клуби».
16.20 «Вокал тандеми». Л. Паваротти ва З. Соткилава.
16.30 «Уолт Дисней таништиради...».
17.20 Эфирда бевосита мулоқот.
18.00 «Панорама». Ҳафталик халқаро кўрсатув.
18.45 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
Якшанба кинокўрсатуви
19.00 Ойнаи жаҳонда биринчи марта. «Уруш». Бадиий фильм (АҚШ, 1976 й.).

*

21.00 Футбол. Россия чемпионати. МАСК — «Спартак». 2-тайм.
22.00 «Якунлар».
22.45 «Телелоция».
23.00 «Матадор».
24.00 Янгиликлар.
00.15 «Театр учрашувлари».
01.15 «Видеодром».

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
8.00 Хабарлар.
8.20 Фольклор. «Номаълум маданиятлар».
8.50 «Келгуси йилда бизни нималар кутяпти?». Ўқитувчилар кунига.
9.20 Ишдан бўш пайтингизда. «ТВ-ателье».
9.35 «Хоҳ ишонинг...».
10.05 «Масяи-шоу».
10.35 «Эскулап» программаси «Қизчалар ва болакайлар, сизлар учун» фильмини таништиради (Голландия).
10.45 «Деҳқонларга тааллуқли масала».
11.15 «Қироллликдаги саргузашт». Қўғирчоқ мультфильм. 6-серия.

*

11.45—15.05
ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ «ДЎСТЛИК» ВИДЕОКАНАЛИ
«Ягона оилада».
«Поляклар меҳмонхонаси».
«Рангинкамон» (тожик тилида).
«Бенобод ва бенободликлар».
Цирк программаси.
«Дўстлар даврасида». Озарбайжон миллий маданият марказининг фаолияти ҳақида.

*

15.05 «XX аср кадрда ва кадр ортида». А. А. Ханжонков. 2-қисм.
16.05 «Ҳали англанмаган коинот». «Наука и религия» журнали ҳузурида меҳмонда.
16.50 «Ҳайвонот оламида».
17.50 «Ҳар бир кун байрам».
18.00 Хабарлар.
18.20 «Доразмон». Мультфильм премьераси. 4-серия.

*

18.35—23.00
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
23.00 Голливуд классик фильмлари фестивали. «Талса».
00.35 Катталар учун мультфильм. «Қўшиқчи ҳақида қисса».
00.55 «Голливудга борадиган поезд». Бадиий фильм.

«Тошкентдан гапирамиз ва кўрсатамиз» ҳафтаномасининг 25 сентябрь сонидан олинди.

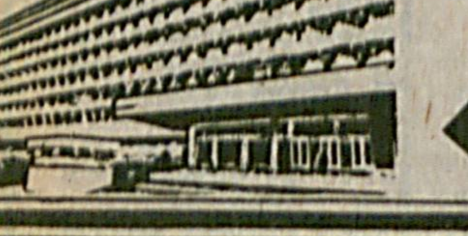

МУАССИСЛАР:
Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши ва «Тошкент оқшоми» журналистларининг жамоаси

Тошкент оқшоми

МАНЗИЛГОҲИМИЗ:
700000, ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32-уй.

Шанба ва якшанбадан ташқари ҳар куни ўзбек тилида чиқади.

ТЕЛЕФОНЛАР:
қабулхона — 32-53-76,
хатлар — 33-29-70,
32-53-79;
эълон ва тижорат хабарларини жойлаштириш масалалари бўйича
32-81-42, 32-55-34, 33-56-67.

Эълонлар ва тижорат хабарлари аниқ ва тўғрилиги учун жавобгарлик уларни берган ташкилот ва шахслар зиммасидадир.

Ўзбекистон Республикаси «Шарқ» нашриёт-матбаатчилик концернининг босмахонаси.

■ Нашр кўрсаткичи 64690 ■ Босмага бериш вақти 11.30 ■ Босмага берилди 11.30. ○ Буюртма Г—345 ■ 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10